

7 МАЯ 2009 г.
ЧАЦВЕР
№ 82
(2640)

Кошт 600 рублёў

ВЫДАЁЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 Г.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Радавыя Перамогі: ліст у нумар

«Мы жылі на вуліцы Выдавецкай, дзе друкавалася падпольная «Звязда»...»

Пабываўшы ў Нацыянальным выставачным цэнтры «Белэкса» на адкрыцці трынаццатай міжнароднай спецыялізаванай выставы «СМІ ў Беларусі-2009» і сустрэўшыся з журналістамі газеты «Звязда», я шчыра больш яскрава адчуў: калектыў газеты клапаціцца, каб чытачы апераўтуна даведваліся пра самыя актуальныя падзеі ў жыцці краіны, каб апавед пра гэтыя падзеі быў яркім і пераканаўчым. Мне падабаецца, што ў «Звяздзе» вядзецца вялікая праца па патрыятычным выхаванні моладзі, тут заўжды вельмі ўважліва ставяцца да ветэранаў Вялікай Айчыннай, да нашчадкаў патрыятаў-падпольшчыкаў. Тэма памяці аб патрыятах — адна з галоўных на старонках газеты. І гэта невыпадкова. І сама газета «Звязда» друкавалася ў падполлі.

Мой бацька, **Александровіч Хасен Мустафавіч**, набіраў і друкаваў 2-і, 3-і і 4-ы нумары падпольнай газеты. Мы жылі на вуліцы Выдавецкай. Насупраць нашай кватэры, побач з гестапа, знаходзіўся невялікі драўляны дамок, дзе газета друкавалася. Гэты дамок увайшоў у слаўную гісторыю горада-героя Мінска. Не раз яго малявалі мастакі, наведвалі экскурсанты.

Але, на жаль, гэты дамок не захаваўся, няма на карце горада Мінска і вуліцы Выдавецкай. Цяпер на тым месцы знаходзіцца памятны знак. Было б гістарычна апраўдана і спраядліва, каб вуліцы Цыянскай вярнуць ранейшую назву Выдавецкай.

Набліжаецца 65-я гадавіна вызвалення Беларусі. На галоўнай плошчы сталіцы — плошчы Незалежнасці — усталяваны помнік журналістам-падпольшчыкам на месцы, дзе 26 мая 1942 г. загінуў рэдактар першага нумара падпольнай газеты «Звязда» Герой Савецкага Саюза **Уладзімір Амелянюк**. Аднак помнік выглядае неадгледжаным. Адсутнічаюць прозвішчы падпольшчыкаў-патрыятаў **Александровіча Хасена Мустафавіча** і іншых, пашкоджана дэкаратыўная плітка. Было б вельмі добра, каб былі адноўлены шыльды з прозвішчамі падпольшчыкаў.

АЛЕКСАНДРОВІЧ Барыс Хасанавіч, г. Мінск.

«Тэма сацыяльнай адказнасці журналіста набывае асаблівую актуальнасць у перыяд сусветнага фінансава-эканамічнага крызісу»

IV Беларуска-інфармацыйны форум «СМІ ў эпоху глабальнага эканамічнага крызісу. Фарміраванне сацыяльных устаноў на сямейна-адукацыйным узроўні ў Мінску. Ён праходзіць 6-7 мая ў дні XIII Міжнароднай спецыялізаванай выставы «СМІ ў Беларусі».

На форуме шырока прадстаўлены міжнародныя арганізацыі: АБСЕ, Еўракамісія. Партнёрамі форуму з'яўляюцца Пастаянны камітэт Саюзнай дзяржавы, Выканаўчы камітэт СНД, Еўразійская акадэмія тэлебачання і радыё, Беларускі саюз журналістаў.

Тэма сацыяльнай адказнасці журналіста набывае асаблівую актуальнасць у перыяд сусветнага фінансава-эканамічнага крызісу, завяла першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь **Наталля Пяткевіч**.

«Сітуацыя з крызісам найбольш наглядна паказвае праблемы, якія існуюць у журналістыцы. Мы сутыкаемся з больш значымі праблемамі, чым фінансавы крызіс, — крызісам сямейнасці. Людзі настолькі зашораны крызісам, што ўсе — ад пенсіонера да студэнта — ходзяць і гавораць, што ў іх крызіс», — сказала **Наталля Пяткевіч**.

Паводле яе слоў, супрацоўнікі СМІ павінны разумець, што «гучныя загаловы, зробленыя выключна для павелічэння тыражу, чытаць такія ж маці і жонкі». «Не трэба пра нешта маўчаць, трэба думаць аб выніках сказанага, паказанага, надрукаванага. Журналісты чамусьці часам забываюць, што яны як судзіць», — сказала першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі.

На яе думку, беларускі журналісты ў адрозненне ад журналістаў некаторых краін уласціва прыстойнасць і адказнасць. «Беларусы вызначаюць прыстойнасць, і адказнасць, і гэта адбываецца на рабочым прэсе», — сказала на заканчэнне **Наталля Пяткевіч**.

Сродкі масавай інфармацыі могуць і павінны стаць магутным кансалідуемым фактарам у перыяд глабальнага эканамічнага крызісу, завяў міністр інфармацыі Беларусі **Уладзімір Русакевіч** на адкрыцці IV Беларуска-інфармацыйнага форуму.

Паводле слоў міністра, у цяперашніх умовах СМІ павінны не толькі захаваць патэнцыял, але і набыць новае дыханне. Праблема мае глабальны характар, таму пераадолець яе можна толькі разам, перакананы **Уладзімір Русакевіч**. Важна, каб сродкі масавай інфармацыі сумленна служылі сваім чытачам, усебакова і аб'ектыўна асветлялі падзеі.

Інфармацыйная прастора Беларусі адкрыта для партнёрства, і сведчанне таго — распусціўшася ў рэспубліцы больш як 6 тыс. замежных газет і часопісаў, а таксама 90 тэле- і радыёканалы, адзначыў **Уладзімір Русакевіч**.

СМІ ў Беларусі — адзін з сегментаў, які развіваецца, у рэспубліцы зарэгістравана больш як 1300 сродкаў масавай інфармацыі. У 2008 годзе агульны разавы тыраж друкаваных СМІ склаў 14 мільярд экзэмпляраў. У краіне трансклююцца пяць агульнанацыянальных тэлеканалы, два сумесныя беларуска-расійскія — «НТБ-Беларусь» і «РТР-Беларусь», а таксама тэлеканалы «Мір» і ТРА Саюза, працуюць больш як 130 кабельных апэратараў, 30 ФМ-станцыяў. Нацыянальнае тэлебачанне пераходзіць у лічбавы фармат. Беларускі недзяржаўны СМІ складаюць больш як дзве трэці агульнай колькасці.

Паводле слоў **Уладзіміра Русакевіча**, прывядзенне Беларуска-інфармацыйнага форуму сведчыць аб жаданні Беларусі актыўна развіваць супрацоўніцтва ў інфармацыйнай сферы і кансалідаваць намаганні ў вырашэнні агульных праблем і задач.

«Адказнасць СМІ ва ўмовах няпростай кан'юнктуры шматразова ўзрастае, бо сказанае няправільна слова вядзе да нервовасці і яшчэ больш цяжкіх наступстваў для эканомікі любой краіны», — лічыць намеснік міністра эканомікі Беларусі **Андрэй Тур**.

Пераадолець наступствы глабальнага фінансава-эканамічнага крызісу ўдасца толькі канструктыўна, а не канфрантацыйным шляхам. Такую думку выказаў дзяржаўны сакратар Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі **Павел Бардзіш**.

«Мы павінны сабрацца і дамоўцца, і толькі такім чынам удасца пераадолець крызіс», — сказаў **Павел Бардзіш**. На яго думку, сусветнасць сусветнага крызісу заключаецца не столькі ў эканоміцы, колькі ў сферы тэрытарыяльнай і рэсурснай.

Сродкі масавай інфармацыі могуць адыграць вельмі важную ролю ў пераадоленні наступстваў глабальнага фінансавага і эканамічнага крызісу, перакананы кіраўнік офіса АБСЕ ў Беларусі **Ганс-Еген Шміт**.

БЕЛТА.

ПРЭЗІДЭНТЫ БЕЛАРУСІ І УКРАЇНЫ прадоўжаць рэалізацыю дамоўленасцяў, дасягнутых у Чарнігаве

Сустрэча Прэзідэнтаў Беларусі і Украіны **Аляксандра Лукашэнка** і **Віктара Юшчанкі** ўчора адбылася ў Гомелі. **Перагаворы ў вузкім складзе праходзілі ў палацы Румянцавых-Паскевічаў**.

Папярэдня сустрэча лідараў Беларусі і Украіны адбылася 20 студзеня гэтага года ў Чарнігаве. Тады быў падпісаны мемарандум паміж урадам, Нацыянальным банкам Беларусі і Кабінетам міністраў, Нацыянальным банкам Украіны па вырашэнні сістэмы мераў інтэнсіфікацыі двухбаковага гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва ва ўмовах сусветнага фінансава-эканамічнага крызісу. Цяпер праводзіцца сістэманая работа па рэалізацыі гэтага дакумента.

«Дзякуй, што прыехалі на не чужую для вас беларускую зямлю, — сказаў Прэзідэнт Беларусі. — Я не толькі ўпэўнены ў тым, што мы добра правядзем нашу сустрэчу з пункту гледжання дзяржаўных інтарэсаў, але і спадзяюся, што вы атрымаеце асабісты інтарэс ад знаходжання ў Гомелі, ведоучыя ваша хобі — цікавае да мастацтва і даўніны».

Прэзідэнт Украіны **Віктар Юшчанка** адзначыў зацэкаўленасць абмеркаваць пытанні двухбаковага супрацоўніцтва Беларусі і Украіны ў тым ліку ў кантэксце працы еўрапейскай інтэграцыі.

«Мне вельмі прыемна сустрэцца з вамі на беларускай зямлі, абмеркаваць палітычны, эканамічны і

іншыя напрамкі супрацоўніцтва, а таксама тое, як абедзве нашы дзяржавы перажываюць сусветны крызіс», — сказаў Прэзідэнт Украіны.

У мінулым годзе тавараабарот паміж Беларуссю і Украінай склаў \$4,9 млрд. Пры гэтым экспарт ва Украіну дасягнуў \$2,8 млрд і павялічыўся ў 1,9 раза, імпорт — \$2,1 млрд. Актыўная дынаміка росту двухбаковага гандлю з'яўляецца галоўнай рысай беларуска-украінскага ўзаемадзеяння на працягу апошніх 6 гадоў. За гэты перыяд тавараабарот паміж краінамі вырас больш як у 7 разоў. З кастрычніка 2008 года ва Украіне рэзка праявіўся сусветны фінансава-эканамічны крызіс, які суправаджаецца гортджаннем крэдытавання эканомікі, спадам аб'ёмаў вытворчасці. Па выніках трох месяцаў гэтага года тавараабарот Беларусі і Украіны скараціўся на 54,8 працэнта ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года і склаў \$547,8 млн.

Беларусь па-ранейшаму зацэкаўлена ў далейшым пашырэнні сумесных зборачных вытворчасцяў беларускай тэхнікі на Украіне, умацаванні ўзаемадзеяння ў сферы энергетыкі. Беларусь разлічвае на ўдзел у рэалізацыі дзяржаўных праграм Украіны, у тым ліку ў сферы сельскагаспадарчага машынабудавання. На бягучым этапе абедзве краіны павінны аб'яднаць намаганні ў пераадоленні негатыўнага ўплыву сусветнага фінансава-эканамічнага крызісу. Зрабіць гэта магчыма праз

нарошчванне двухбаковага гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, пашырэнне сумесных зборачных вытворчасцяў, развіццё вытворчай навукова-тэхнічнай кааперацыі.

«У трэці дэкадзе мая нашы прэм'еры павінны абавязкова сустрэцца і прыняць рашэнні па эканамічных і гуманітарных праектах», — падкрэсліў беларускі лідар, дадаўшы, што кіраўнікі ўрадаў пачнуць рэалізацыю дасягнутых на вышэйшым узроўні дамоўленасцяў.

Аляксандр Лукашэнка таксама адзначыў, што напружаны сустрэчы прэм'ераў дзвюх краін павінна прайсці пасяджанне змешанай беларуска-украінскай камісіі па гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве.

Аляксандр Лукашэнка выказаў зацэкаўленасць удзельнічаць у рэалізацыі праектаў «Усходняга партнёрства», якія адпавядаюць інтарэсам беларускага народа. «Мы ўдзельнічаем у еўрапейскіх справах не супраць каго-небудзь, а ў інтарэсах нашага народа і эканомікі», — падкрэсліў ён.

Звяртаючыся да **Віктара Юшчанкі**, Прэзідэнт Беларусі сказаў: «Мы вельмі ўдзячныя вам за тое, што вы многае зрабілі, каб Беларусь была ва «Усходнім партнёрстве».

Акрамя таго, прэзідэнты закралі надзвычайна пытанні ў гуманітарнай сферы, а таксама ў жыцці беларускай і украінскай дыяспар на тэрыторыі дзвюх краін. Кіраўнікі дзяржаў абмеркавалі праекты па адкрыцці новых кафедр беларускай і украінскай моваў ва ўніверсітэтах Украіны і Беларусі, што дасць магчымасць беларускай і украінскай нацыянальнай меншасці захоўваць свае гістарычныя карані, культуры і этнічную самасвядомасць. Таксама размова ішла аб устапоўні на тэрыторыі адна адной помнікаў дзвух краін у Беларусі, а таксама аб сумесным святкаванні гістарычных датаў, важных для двух брацкіх народаў.

«Ва Украіне і Беларусі няма сур'ёзных праблем ва ўзаемаадносінках паміж народамі, — падкрэсліў **Віктар Юшчанка**. — І мы павінны аднавіць гэты данася, якая складалася гістарычна». Прэзідэнт Украіны падзякаваў беларускаму боку за цудоўную атмасферу яго прыёму ў нашай краіне.

Паводле паведамлення прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

«Залатая літара»: «Звязда» сёлета без статуэткі, але сярод лаўрэатаў

«Залатая Літара» V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ ўрачына 5 мая, у Дзень друку, лепшым журналістам, друкаваным выданням і праектам. Усяго на гэты конкурс было пададзена 250 заявак па 24 намінацыях.

Сваю калекцыю «Залатая Літара» папоўніла Беларускае тэлеграфнае агенства. Па рашэнні журы БЕЛТА пяты раз прызнана лепшым інфармацыйным агенствам. Выданне Беларускага тэлеграфнага агенства — часопіс «Беларуская думка» стаў лепшым навуковым, навукова-папулярным часопісам.

Лепшым творчым праектам СМІ па выніках V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ «Залатая літара» названы праект «Мая Беларусь» «Народнай газеты».

«Савецкая Белоруссия» атрымала тытул лепшай грамадска-палітычнай газеты. **Лаўрэатам гэтай намінацыі сталі «Звязда» і «Народная газета».**

«Магілёўская ведамасці» сталі лепшай абласной газетай, «Мінскай курыер» — лепшай гарадской, «Адзінства» (Барысаў) — лепшай «раёнкай», «Знамя юности» атрымала перамогу ў намінацыі «Лепшая газета для дзяцей і моладзі».

У чэмпіёнаў свету дрыжалі каленкі

Учора зборная Беларусі па хакеі ў 1/4 фіналу чэмпіянату свету ва упартай барацьбе ўступіла чэмпіёнам свету, расіянам, з лікам 3:4. Галы ў нашых забілі канстанцін Кальцоў, Алег Антоненка, Руслан Салай. Нашы хакеісты двойчы вялі ў ліку ў другім перыядзе.

У ЛЯСЫ ПАКЛУК НЕЛЬГА

Ва ўсіх абласцях краіны, за выключэннем пакуль Віцебскай вобшчы, у мстах папярэдняга ўзросту чысцяць лесныя пакараў і барацьбы з імі мясцовыя выканаўчыя ўлады накіравалі забарону на наведванне лесу. Яна ўведзена на перыяд высокай пажарнай небяспекі ў сувязі з цяжкімі і засушлівымі надвор'ем. Калі ў найбліжэйшы час цяперашня ўмова надвор'я захавацца, забарону на наведванне лесу дзвядцятка ўведзюць і ў іншых раёнах Беларусі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«Домашняя газета» — у намінацыі «Лепшая газета для волнага часу, спорту і турызму», а лепшым часопісам для волнага часу, спорту і турызму стаў «ВУ. Вокруг света в Беларуси». Лепшай шматтыражнай названа газета «Універсітэт». «Залатая літара» як лепшаму дзіцяча-навукаму часопісу прысуджана часопіс «Рюкзачок». Лепшым спецыялізаваным часопісам прызнаны «Архітэктара і строітэлевост», а лепшай галіновай газетай — «Железнодорожник Белоруссии».

Персанальныя намінацыі размеркаваліся наступным чынам:

лепшы рэпартаёр, на думку журы конкурсу, — **Жанна Лазубіка**, аглядальнік газеты «Рэспубліка». Аглядальнік БЕЛТА **Жанна Катлярова** стала лаўрэатам V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ «Залатая Літара». Лепшым аглядальнікам названы **Ігар Кальчэнка** з газеты «Савецкая Белоруссия». **Сярод лаўрэатаў — рэдактар аддзела «Звязды» Наталля Карпенка (на фото — злева)**. Фотакарэспандэнт БЕЛТА **Максім Гучак** стаў уладальнікам «Залатога Літара».

Паводле паведамленняў БЕЛТА.

Байдаркі на рацэ Дрыса Расонскага раёна.

Шануй сваё! РАЗМАЎЛЯЦЬ НОТАМІ РАДЗІМЫ, альбо Чаму сёння сучасны 190-гадовы Станіслаў Манюшка?

Яго стагоддзе стала нямым пасля таго, як развіталася з радзімай услед за Агіньскім. У XIX стагоддзі не стала Радзімы — але памяць пра яе яшчэ была жывая, хоць назву ВКЛ ужо не ўжывалі. Ды нават вымавіць яе было немагчыма — мова была ўжо не тая, не пасавалі ёй колішнія назвы. Мовай Беларусі, якая магла гаварыць пра сваё, замест мовы літар стала мова нотаў. Яна была вольная ў вывучэнні паучэнняў, яна адкрывала новыя спадзеваны і неслы ідэі, якія былі рэвалюцыйнымі для свайго часу. Выказваў іх кампазітар, які стаў сапраўднай зоркай стагоддзя, народжанай нашай зямлёй. І думкі яго не страцілі актуальнасці ў наш час. Вялікі чалавек з Вялікага княства, якое жыло ў думках. Наш!

190-ты дзень нараджэння Станіслава Манюшкі ўрачыста адзначалі сёлета ў Польшчы. Сапраўды, Манюшка на доўгі час прыпісалі да польскай культуры. Ён лічыцца заснавальнікам опернага жанру ў польскай музыцы. А калі палічыць, колькі гадоў ён прапрацаваў у Вільні, то сваім яго могуць лічыць практычна адны нашы суседзі. Беларусы былі найбольш сціплымі і багатаму музычнаму спадчыну Манюшкі сталі лічыцца сваёй толькі некалькі стагоддзяў таму. Лепш пазна. А можа — проста своечасова прыйшло разуменне, што сваё гістарычнае анімальнасць трэба лічыць. І ёсць жа рэзультат, згодна з ім трэба вярнуцца ў той час, калі адбыўся шок, стрэс, які пазбавіў самаідэнтыфікацыі цэлы народ, і ўгадаць момант, калі зноў захацелася быць сабой.

Момант рамантычны

Музыка Манюшкі — сапраўды адзін з выдатных сродкаў самалячэння ад забывання. І не толькі таму, што ёсць нагода ўгадаць пра мясціны, дзе ён нарадзіўся: фальварак **Убель**, **Міншчына**. Але яго музыка дыхае краем яго дзяцінства і сталення: Манюшка першы, хто ўвёў у прафесійную музыку народны матывы, першы, чья опера ўвела беларускую мову на тэатральную сцэну. Першы паказаў, што гэта прыгожа, культурна і існаваць у адзіноце. Таму і дзень нараджэння такіх асобаў, як Манюшка, можна святкаваць краінамі. Напрыклад, сёлета спевакі з Беларусі **Юры Гарадзецкі** і **Таццяна Малакава** ўдзельнічалі ў канцэрце яго памяці ў Варшаве. У Беларусі таксама быў канцэрт, які падрыхтавала тры «Вытокі» ў Музеі тэатральнай і музычнай культуры, на які былі запрошаны госці з Польшчы.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

СУСВЕТНЫ БАНК ПАГАДЗІўСЯ ВЫДАЦЬ РАСІ МІЛЬЯРДЫ ДОЛАРАў

Сусветны банк гатовы выдаць Расіі некалькі мільярдў долараў на працягу найбліжэйшых двух гадоў. Гэтыя сродкі могуць пайсці на падтрымку сацыяльных праграм. Раней паведамлялася, што 3-за дэфіцыту бюджэту Расіі ўжо ў 2010 годзе дзвядцятка выйсці на рынак знешніх запазычанняў.

БОЛЬШ ЗА 100 МІРНЫХ ЖЫХАРОў ЗАГІНУЛА ў ВЫНІКУ БОМБАВЫХ УДАРАў ЗША

Больш за 100 чалавек загінула ў выніку бамбардзіровак ВПС ЗША ў правінцы Фарах на захадзе Афганістана. Загінула не былі баевікамі.

Прэзідэнт Афганістана **Хамід Карзай** ужо распрадзіўся правесці самае скрупулёзнае расследаванне ачальнасцў амянчалёў. Камандаванне арміі ЗША таксама павябала расследаваць здарэнне. Паводле сцвярджэння мясцовых уладаў, ахвярамі налётаў сталі галоўным чынам мірныя жыхары, у тым ліку — жанчыны, дзеці і старыя.

САЗ НАКІРАВАЛА ЛЕКІ АД ГРЫПУ НІНІ ў 72 КРАЇНЫ СВЕТУ

Сусветная арганізацыя аховы здароўя накіруе прапарат **Tamiflu** ў 72 краіны, дзе былі зафіксаваныя выпадкі заражэння вірусам А/Н1Н1, у тым ліку ў Мексіку. Сродку, чья эфектыўнасць пры лячэнні грыпу даказана, хоць для лячэння 2,4 мільёна чалавек.

Акрамя таго, САЗ адмовілася ад ранейшай назвы «свіны грып», паколькі яна ўводзіць у зман. Паводле меркавання вучоных, ужыванне ў ежу свініны не можа стаць прычынай захавання віруса А/Н1Н1. Колькасць пацверджаных выпадкаў захавання людзей грыпам А/Н1Н1 дасягнула 1490 ў 23 краінах свету.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 7.05.2009 г. (дзялі бн разліку)

1 долар ЗША	2 804,00
1 еўра	3 732,12
1 патвійскі літ	5 265,23
1 латвійскі лат	1 082,06
1 чэшская крона	139,82
1 польскі злоты	850,25
1 расійскі рубель	85,26
1 украінская грыўна	350,06

Курсы замежных валют для банківных разлікаў

Агенства Уладзіміра Грыбкова	
Цэнтрабанк РФ	
USD	32,8883
10 UAH	41,0591
1000 BYR	11,2749
EUR	43,7250

Падпішыцеся на часопіс «Літвыя Бухгалтэр». Гэты часопіс выданы ў Беларусі па самай нізкай цене. Тэлефон дазваляе: 209-69-01. ААТ «Агенства Уладзіміра Грыбкова» УНП 10021047 Ліцэнзія Мінскага № 02140.0172906 выд. 03.05.2004 ад 02.05.2009

Аляксандр Лукашэнка гатовы запрашаць апазіцыю да суматнага вырашэння пытанняў у інтарэсах народа

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка гатовы запрашаць апазіцыю да суматнага вырашэння пытанняў у інтарэсах народа. Аб гэтым ён заявіў у інтэрв'ю інфармацыйнаму агенцтву «Рэйтар».

«Калі ў нашай краіне ёсць грамадзяне, якія могуць і здольныя вырашаць якія-небудзь пытанні ў інтарэсах нашага народа, мы з вялікім задавальненнем сумленна, адкрыта гатовы іх да гэтага працэсу далучаць», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, некаторыя апазіцыйныя лідары адкрыта прасяджа на работу. «Такая працэс існуе», — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Папраціце спачатку, пакажыце, ці можаце вы працаваць, або таму, што вы апазіцыйнер, давайце адразу вас вядуць. Давайце па спецыяльнасці пачынайце працаваць, мы не будзем гэтаму перашкаджаць, будзем назіраць за вамі і вельмі хутка пойдзе па службовыя лясцівы, каб вы сябе пакажэце».

Закрануўшы тэму дванадцяті патрабаванняў Еўрасоюза адносна Беларусі, Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што гэтыя ўмовы «нарадзіліся ў Беларусі» апазіцыйнымі лідарамі. «Гэта не вашы еўрапейскія патрабаванні. Гэта тут напісалі і перадалі туды. Але, ведаеце, не вялікая розуму людзі, якія рэкамэндавалі кіраўніку Беларусі гэтыя выкарыстоўваць у адносінах з Беларуссю. Гэта настолькі наўняты і непрыёмальны для нас прапановы, што проста смешна. І сфарміравалі іх людзі, якія не хацелі паліпашыцца адносна Беларусі з Еўрапейскім саюзам, таму яны прапанавалі вашым палітыкам заведзена непрыёмальныя рэчы для нас, для кіраўніцтва краіны і для беларускага грамадства, для беларускага народа. Мы добра ведаем гэтыя патрабаванні: зламаць выбарнае заканадаўства, зламаць заканадаўства аб сродках масавай інфармацыі, усё адмяніць, усё распусціць і гэтак далей», — сказаў Прэзідэнт.

Пры гэтым ён адзначыў, што ў Беларусі «прыкладна такое заканадаўства па асноўных пытаннях, як у суседніх дзяржавах». «Але чаму ў Расіі мы не патрабуем зламаць заканадаўства? Яно ў іх яшчэ больш жорсткае. Чаму вы выходзіце з двайных стандартаў? Пытанне? Пытанне!» — заўважыў беларускі лідар.

«У нас нармальнае заканадаўства, ёсць практыка яго рэалізацыі. Я не думаю, што яны горшыя, чым у якой-небудзь краіне Еўрапейскага саюза. Нас папракаюць у тым, што мы там не дзеём вельмі жорстка абыходзіцца з прапаруцыйшымі, дэманстрантамі і іншым. Але за маё жыццё дыктатар Лукашэнка ні разу не прымяняў слязэчатчывы газ і вадаметы. Ні разу! І ў дэмакратычнай Еўропе мы гэта перыядычна назіраем, у тым ліку ў «апокры» дэмакратыі — Злучаных Штатах Амерыкі. Скажыце, што не так? Таму давайце вось тут будзем апеляваць фактамі», — сказаў Прэзідэнт.

Ён таксама дадаў, што не мае намеру адмовіцца ад стабільнасці, якая сёння існуе, і зрабіць які-небудзь крок, які пагоршыць унутраную палітычную або эканамічную сітуацыю ў краіне. Гаворачы аб неабходнасці правядзення рэформы ў Беларусі, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ўдасканальненне палітычнай і эканамічнага жыцця патрабна заўсёды ў любой дзяржаве.

Беларусь гатовы да нармалізацыі адносінаў са Злучанымі Штатамі Амерыкі. Пры гэтым пачынаць весці дыялог неабходна, вярнуўшыся на пазіцыю да ўвядзення санкцый у адносінах да беларускіх прадпрыемстваў. Гаворачы аб магчымасці вяртання ў Беларусі паліцыя ЗША, Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў: «Калі пасол вернецца для таго, каб краіна прадоўжыла санкцыі супраць нашай Беларусі, то навошта тут пасол і ўвогуле гэта пасольства? А калі амерыканцы хочаць з намі супрацоўнічаць, бачаць у нас партнёра, бачаць настолькі сваім партнёрам Беларусі, што тут трэба мець пайнакроўнае пасольства і пасла, — калі ласка, мы заўсёды «за». Але толькі трэба вярнуцца хоць бы на тэры пазіцыі, што былі год ці два таму, калі яны пачалі ўводзіць супраць нас санкцыі».

Аляксандр Лукашэнка выказаў надзею, што пры новым Прэзідэнце ЗША Бараку Абаме двюм краінам удалася рушыць наперад у адносінах. «Абама будзе вельмі няпроста пераламаць палітыку і тэндэнцыі, якія былі, інерцыю ў такой краіне, як ЗША. Але калі ён будзе ісці гэтым шляхам, зрукі будуць. Будучы ў адносінах да Беларусі ў тым ліку, таму што ён разумны чалавек», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы.

«Як мне Дамітры Мядзведзев пра яго раскажаў, Барак Абама вельмі лагічны, разумны, успрымальны чалавек. Ён разумее, умее слухаць, рабіць пазыўны вывады. Калі ён такі, чаму ён нават не б'ядзіць з Беларуссю? Якую ўжо вялікую шкоду ад Беларусі можа атрымаць Амерыка? Ніякая. А краісці з'явіцца больш», — заўважыў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка перакананы, што наперадзе ў Беларусі і ЗША добрыя адносіны. «Напэўна, сядай той час, і Господзь дакладна вырашыць, што хочаць, давайце сустрацца, размаўляць і рабіце адносныя лепшыя ў ім міру і народаў. Дрэннае, яны заўсёды прывідае, як гэты фінансавы і эканамічны крызіс. А вось тое, што мы можам зрабіць добрае, гэта трэба ціпер рабіць», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Што ж датычыцца адносінаў Беларусі з Еўрасоюзам, то Прэзідэнт лічыць, што яны яшчэ не набылі «незваротнага характару» ў плане канчатковага паліпашыцца. Паводле яго слоў, ёсць вельмі добрыя стаўчкі тэндэнцыі, і калі яны замацоўваюцца, Еўропа толькі выйграе ад гэтага.

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка лічыць Беларусі ідэальным месцам для сустрач Пятрыярха Рускай праваслаўнай царквы і Папы Рымскага. Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што Беларусі з'яўляецца перакрываваннем культуры і рэлігіі, праваслаўя і каталіцызму. «Можна гэта зрабіць у Маскве, але гэта край. Можна ў Рыме, гэта другі край. Але вось тут, у Беларусі, святым месцы, дзе няма розніцы паміж каталікамі, праваслаўнымі, дзе людзі жыць у дабра, міры і годзе, гэта было б ідэальнае месца для сустрач», — лічыць Прэзідэнт. У той жа час Аляксандр Лукашэнка заявіў, што не трэба разглядаць гэту прапанову як палітычны крок. «Ніякай тут палітыкі няма! Ну, калі не адбудзецца сустрачка, гэта шмат шкоды мне асабіста, маёй палітыцы не нанесе. Дрэнна будзе для народаў, для каталікаў, для праваслаўных, што не сустракаюцца кіраўнікі гэтых канфесій. Столькі пытанняў — і не сустракаюцца», — сказаў Прэзідэнт. — Няма тут ніякай палітыкі! Ёсць жаданне, каб мы не глядзелі адзін на аднаго здалёк, праз агародку праблем. Праблема трэба вырашаць седзячы за агульным сталом». «Ніякай калі не пры Лукашэнку, някая пасля мяне адбудзецца гэта сустрачка, няважна, галоўнае, каб сустрачка адбылася, і менавіта на гэтай светлай, святой беларускай зямлі», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ» ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже имущества РГТУП «ИППК-Вектор» (цены снижены на 20 %): **Лот № 1:** здание столовой «Колобок», 508 кв.м. *Борисовский р-н, д. Уелья.* Начальная цена с НДС - 483 998 730 бел. рублей. Площадь земельного участка - 0,1737 га. **Лот № 2:** здание аппаратур. об. пл. 215,2 кв.м. *Борисовский р-н, д. Светлая Роща.* Начальная цена с НДС - 384 728 023 бел. рублей. Подробное извещение опубликовано в газете «Звезда» от 18.03.2009 г. Подробный перечень имущества, входящего в состав каждого лота, оговорен в условиях проведения аукциона. Аукцион состоится **09.06.2009 г.** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 326. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **08.06.2009 г.** до 17.00 по указанному адресу.

Тел: (8017) 224 61 34. Сайт в интернете: www.rlt.by.

УНП 690324015

КОМИССИЯ НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ ПО КОНКУРСНОМУ УПРАВЛЕНИЮ ОАО «ДУЖЕ-БАНК» ПРОВОДИТ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ СЛЕДУЮЩИХ ЛОТОВ:

- Лот № 1** — линия по розливу напитков в жестбанку и стеклобутылку. Начальная цена — 95 948 800 белорусских рублей без НДС;
- Лот № 2** — ювелирное изделие из золота 585 пробы с фионитами (392 шт.) «Корона «Мисс Беларусь» (производство — Гомельское ПО «Кристалл»). Общий вес изделия — 120,14 гр.: вес камней — 77,62 гр., золота — 42,52 гр. Начальная цена — 5 264 700 белорусских рублей без НДС.

Размер задатка — 10 % от начальной цены лота с НДС и перечисляется на счет 6670000010070 в ОАО «ДЖЕМ-БАНК», код 731, УНП 100654364, порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Аукцион состоится 26 мая 2009 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Осипенко, 2 (тел. 219-24-03, 233-72-60, 233-76-61, факс 233-77-89). Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 25 мая 2009 года до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Осипенко, 2.

НА РОЙНЫМ МЕСЦЫ

У Кобрыне 27-гадовай вадзіцель выязджаў са двара на аўтамашыне МАЗ. Хуткасіца была невялікая, але тым не меней пад колы аўтамабіля трапіў 52-гадовай веласіпедыст, які рухаўся па галоўнай дарозе. Небарака загінуў.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Ірына САКСОНАВА: «МЫ ГАНАРЫМСЯ СВАЁЙ ПРАЦАЙ»

У Дзень прафесійнага свята работнікаў радыё, тэлебачання і сувязі на нашы пытанні адказвае намеснік генеральнага дырэктара РУП «Белпошта» Ірына САКСОНАВА.

— Беларуская пошта, — расказвае Ірына Ігнацьеўна, — у поўным аб'ёме выконвае сваю місію і гэта, мабыць, самы галоўны наш працоўны вынік. Шматлікія калектывы і разгалінаваная сетка аддзяленняў паштовай сувязі — гэта падмурк і аснова беларускай пошты. Дадайце да гэтага кліентаарыентаваную палітыку нашага прадпрыемства, бесперапыннае павышэнне кваліфікацыі супрацоўнікаў усіх узроўняў, распрацоўку новых, канкурентна-здольных паслуг, актыўнае пашырэнне асартымента як паштовых, так і няпаштовых паслуг, укараненне найноўшых інфармацыйных тэхналогій — і вы зможаце ацаніць патэнціал «Белпошты».

— Як вядома, «Белпошта» выконвае розныя сацыяльныя функцыі. Якія з іх у пясядзённую практыку найбольш значныя?

— Практычна ўся дзейнасць прадпрыемства накіравана на аказанне сацыяльна значных паслуг, выкананне сацыяльнага дзяржаўнага стандарта, які гарантуе даступнасць пошты 5 разоў у тыдзень у сельскіх населеных пунктах і 5—6 разоў на тыдзень у гарадах. Аўтаматызаваныя ўсіх аддзяленняў паштовай сувязі (у тым ліку і сельскіх), арганізацыя аўтаматызаваных перасоўных аддзяленняў сувязі — усё гэта дазволіла прадаставіць сельскаму насельніцтву пералік паслуг такім жа, як і ў гарадскіх аддзяленнях паштовай сувязі.

— Якія новыя інфармацыйныя тэхналогіі найбольш запатрабаваныя сёння?

— Сучасныя інфармацыйныя тэхналогіі ўжо даўно інтэграваны ў пясядзённую працу «Белпошты». Укараненне аўтаматызаванай сістэмы «Сервер аплаты паслуг» забеспечыла магчымасць і свачасовае праходжання ўсіх відаў плацёжы, прычым не толькі мясцовых, але і міжрэгіянальных. На 1 студзеня 2009 года ў гэтую сістэму было ўключана больш як 120 населеных пунктаў.

— Якія новыя інфармацыйныя тэхналогіі найбольш запатрабаваныя сёння?

Летась павялічылася колькасць аддзяленняў паштовай сувязі, у тым ліку і ў сельскай мясцовасці, дзе

важна і шмат чаго іншага па месцы жыхарства нашых кліентаў. Асабліва важна гэта для людзей пажылых, адзіночкі, якія пражываюць у аддаленых населеных пунктах. Не скарэкт, што часам пашталёўнікаў для такіх людзей — адзіная сувязь са светам.

— Якія новыя патрабаванні, на ваш погляд, прад'яўляе сёння час і само жыццё да работнікаў паштовай сувязі?

— Улічваючы, што ў нас наша работа або накіш скіравана на працягную работу з кліентамі, то зразумела, што галоўнае тут — быць камунікабельным, дасведчаным, прафесійна граматычным чалавекам. Ну а час дыктуе свае патрабаванні — сёння гэта яшчэ і добрае веданне камп'ютара, праграмных прадуктаў і цэлага шэрагу новых тэхналагічных дакументаў. Таму якія ніколі важнай стала падрыхтоўка персаналу. Для гэтага ў нас пастаянна дзейнічаюць курсы павышэння кваліфікацыі для ўсіх катэгорыяў работнікаў, праводзяцца штогадовыя конкурсы прафесійнага майстэрства.

— Якія новыя інфармацыйныя тэхналогіі найбольш запатрабаваныя сёння?

— Сучасныя інфармацыйныя тэхналогіі ўжо даўно інтэграваны ў пясядзённую працу «Белпошты». Укараненне аўтаматызаванай сістэмы «Сервер аплаты паслуг» забеспечыла магчымасць і свачасовае праходжання ўсіх відаў плацёжы, прычым не толькі мясцовых, але і міжрэгіянальных. На 1 студзеня 2009 года ў гэтую сістэму было ўключана больш як 120 населеных пунктаў.

— Якія новыя інфармацыйныя тэхналогіі найбольш запатрабаваныя сёння?

Летась павялічылася колькасць аддзяленняў паштовай сувязі, у тым ліку і ў сельскай мясцовасці, дзе

важна і шмат чаго іншага па месцы жыхарства нашых кліентаў. Асабліва важна гэта для людзей пажылых, адзіночкі, якія пражываюць у аддаленых населеных пунктах. Не скарэкт, што часам пашталёўнікаў для такіх людзей — адзіная сувязь са светам.

— Якія новыя патрабаванні, на ваш погляд, прад'яўляе сёння час і само жыццё да работнікаў паштовай сувязі?

— Улічваючы, што ў нас наша работа або накіш скіравана на працягную работу з кліентамі, то зразумела, што галоўнае тут — быць камунікабельным, дасведчаным, прафесійна граматычным чалавекам. Ну а час дыктуе свае патрабаванні — сёння гэта яшчэ і добрае веданне камп'ютара, праграмных прадуктаў і цэлага шэрагу новых тэхналагічных дакументаў. Таму якія ніколі важнай стала падрыхтоўка персаналу. Для гэтага ў нас пастаянна дзейнічаюць курсы павышэння кваліфікацыі для ўсіх катэгорыяў работнікаў, праводзяцца штогадовыя конкурсы прафесійнага майстэрства.

— Якія новыя патрабаванні, на ваш погляд, прад'яўляе сёння час і само жыццё да работнікаў паштовай сувязі?

— Улічваючы, што ў нас наша работа або накіш скіравана на працягную работу з кліентамі, то зразумела, што галоўнае тут — быць камунікабельным, дасведчаным, прафесійна граматычным чалавекам. Ну а час дыктуе свае патрабаванні — сёння гэта яшчэ і добрае веданне камп'ютара, праграмных прадуктаў і цэлага шэрагу новых тэхналагічных дакументаў. Таму якія ніколі важнай стала падрыхтоўка персаналу. Для гэтага ў нас пастаянна дзейнічаюць курсы павышэння кваліфікацыі для ўсіх катэгорыяў работнікаў, праводзяцца штогадовыя конкурсы прафесійнага майстэрства.

— Якія новыя патрабаванні, на ваш погляд, прад'яўляе сёння час і само жыццё да работнікаў паштовай сувязі?

— Улічваючы, што ў нас наша работа або накіш скіравана на працягную работу з кліентамі, то зразумела, што галоўнае тут — быць камунікабельным, дасведчаным, прафесійна граматычным чалавекам. Ну а час дыктуе свае патрабаванні — сёння гэта яшчэ і добрае веданне камп'ютара, праграмных прадуктаў і цэлага шэрагу новых тэхналагічных дакументаў. Таму якія ніколі важнай стала падрыхтоўка персаналу. Для гэтага ў нас пастаянна дзейнічаюць курсы павышэння кваліфікацыі для ўсіх катэгорыяў работнікаў, праводзяцца штогадовыя конкурсы прафесійнага майстэрства.

— Якія новыя патрабаванні, на ваш погляд, прад'яўляе сёння час і само жыццё да работнікаў паштовай сувязі?

— Улічваючы, што ў нас наша работа або накіш скіравана на працягную работу з кліентамі, то зразумела, што галоўнае тут — быць камунікабельным, дасведчаным, прафесійна граматычным чалавекам. Ну а час дыктуе свае патрабаванні — сёння гэта яшчэ і добрае веданне камп'ютара, праграмных прадуктаў і цэлага шэрагу новых тэхналагічных дакументаў. Таму якія ніколі важнай стала падрыхтоўка персаналу. Для гэтага ў нас пастаянна дзейнічаюць курсы павышэння кваліфікацыі для ўсіх катэгорыяў работнікаў, праводзяцца штогадовыя конкурсы прафесійнага майстэрства.

— Якія новыя патрабаванні, на ваш погляд, прад'яўляе сёння час і само жыццё да работнікаў паштовай сувязі?

— Улічваючы, што ў нас наша работа або накіш скіравана на працягную работу з кліентамі, то зразумела, што галоўнае тут — быць камунікабельным, дасведчаным, прафесійна граматычным чалавекам. Ну а час дыктуе свае патрабаванні — сёння гэта яшчэ і добрае веданне камп'ютара, праграмных прадуктаў і цэлага шэрагу новых тэхналагічных дакументаў. Таму якія ніколі важнай стала падрыхтоўка персаналу. Для гэтага ў нас пастаянна дзейнічаюць курсы павышэння кваліфікацыі для ўсіх катэгорыяў работнікаў, праводзяцца штогадовыя конкурсы прафесійнага майстэрства.

— Якія новыя патрабаванні, на ваш погляд, прад'яўляе сёння час і само жыццё да работнікаў паштовай сувязі?

— Улічваючы, што ў нас наша работа або накіш скіравана на працягную работу з кліентамі, то зразумела, што галоўнае тут — быць камунікабельным, дасведчаным, прафесійна граматычным чалавекам. Ну а час дыктуе свае патрабаванні — сёння гэта яшчэ і добрае веданне камп'ютара, праграмных прадуктаў і цэлага шэрагу новых тэхналагічных дакументаў. Таму якія ніколі важнай стала падрыхтоўка персаналу. Для гэтага ў нас пастаянна дзейнічаюць курсы павышэння кваліфікацыі для ўсіх катэгорыяў работнікаў, праводзяцца штогадовыя конкурсы прафесійнага майстэрства.

— Якія новыя патрабаванні, на ваш погляд, прад'яўляе сёння час і само жыццё да работнікаў паштовай сувязі?

— Улічваючы, што ў нас наша работа або накіш скіравана на працягную работу з кліентамі, то зразумела, што галоўнае тут — быць камунікабельным, дасведчаным, прафесійна граматычным чалавекам. Ну а час дыктуе свае патрабаванні — сёння гэта яшчэ і добрае веданне камп'ютара, праграмных прадуктаў і цэлага шэрагу новых тэхналагічных дакументаў. Таму якія ніколі важнай стала падрыхтоўка персаналу. Для гэтага ў нас пастаянна дзейнічаюць курсы павышэння кваліфікацыі для ўсіх катэгорыяў работнікаў, праводзяцца штогадовыя конкурсы прафесійнага майстэрства.

— Якія новыя патрабаванні, на ваш погляд, прад'яўляе сёння час і само жыццё да работнікаў паштовай сувязі?

— Улічваючы, што ў нас наша работа або накіш скіравана на працягную работу з кліентамі, то зразумела, што галоўнае тут — быць камунікабельным, дасведчаным, прафесійна граматычным чалавекам. Ну а час дыктуе свае патрабаванні — сёння гэта яшчэ і добрае веданне камп'ютара, праграмных прадуктаў і цэлага шэрагу новых тэхналагічных дакументаў. Таму якія ніколі важнай стала падрыхтоўка персаналу. Для гэтага ў нас пастаянна дзейнічаюць курсы павышэння кваліфікацыі для ўсіх катэгорыяў работнікаў, праводзяцца штогадовыя конкурсы прафесійнага майстэрства.

могучь абслугоўвацца трымальнікі банкаўскіх пластыковых карткаў, абсталёвана 346 рабочых месцаў па прадастаўленні доступу ў сетку інтэрнэт, адкрыта больш за сотню пунктаў па аказанні дыягностычных паслуг аператару сатавай сувязі.

Развіццё сістэмы безнаўняўнай аплаты, рэалізацыя прынцыпу «аднаго акна» ў галіне паштовай сувязі, пастаянная работа па пошуку і ўкараненні новых форм абслугоўвання кліентаў сталі асновай для фарміравання сеткі паштовых устаноў, самаабслугоўвання (аплата-даведкавых тэрміналаў) РУП «Белпошта».

Сёння на тэрыторыі краіны ўсталяваны і функцыянуюць 350 такіх тэрміналаў, з дапамогай якіх можна ажыццявіць практычна ўсе віды плацёжы. Кліентаарыентаваная палітыка «Белпошты» з'яўляецца асновай для распрацоўкі і ўкаранення новых паслуг і новых спосабаў абслугоўвання кліентаў. Перасоўнае аддзяленне паштовай сувязі — сучасная актуальная альтэрнатыва стацыянарным аддзяленням у сельскай мясцовасці. Яно ажыццяўляе ўвесь пералік паштовых паслуг, прычым усіх відаў плацёжы ў рэжыме рэальнага часу, камунальным плацёжы па адзіным асабовым рахунку.

— Імя і аўтарытэт «Белпошты» атрымалі прызнанне як у краіне, так і на міжнароднай арэне...

— «Белпошта» пастаянна ўдасканальвае ўвесь спектр паштовых паслуг насельніцтву. Гэтыя намаганні атрымалі заслужана высокую адзнаку не толькі ў нашых кліен-

таў. У 2007 годзе беларускай пошце былі ўручаны гэтыя важныя ўзнагароды. Першая — гэта сертыфікат Сусветнага паштовага саюза ўзроўню А (залатога) і галіны кіравання якасцю службы. Яшчэ адна ўзнагарода не менш ганарова і значная для нас. «Сярэбраны ўзровень», які быў прысвоены беларускай пошце Кааператывам EMS Сусветнага паштовага саюза. EMS — міжнародная паскораная пошта, і атрыманая ўзнагарода — гэта сведчанне таго, што ўсе нарматывы і стандарты гэтай паштовай паслугі ў Беларусі адпавядаюць сусветным.

Летася РУП «Белпошта» прысвоена чарговая ўзнагарода за лепшы праект «Праверка якасці пісьмовай карэспандэнцыі з выкарыстаннем тэхнічных сродкаў і праграмага забеспячэння фірмы «Siemens». Сертыфікат быў уручаны ў лістападзе 2008 года ў штаб-кватэры Сусветнага паштовага саюза ў Берне (Швейцарыя).

3 1 студзеня 2008 года РУП «Белпошта» было прынята ў якасці 44-га члена Асацыяцыі еўрапейскіх дзяржаўных паштовых аператараў «Posteurope». Актывны ўдзел браў «Белпошта» і ў мерапрыемствах РСС — Рэгіянальнай садружнасці ў галіне сувязі.

— Вашы пахаджанні да прафесійнага свята калегам?

— Ад усёй душы кажу павіншаваць са святам увесь наш 30-тысячны калектыв! Прыміце, паважаныя калегі, мае словы падзякі і павагі. Хай вашы імкненні будуць высокія! Зычу моцнага здароўя вам і вашым блізкім і, вядома ж, новых дасягненняў на карысць беларускай пошце і нашай краіне.

Гутарыла **Любоў ЯКАЎЛЕВА.**

РАЗМАЎЛЯЦЬ НОТАМІ РАДЗІМЫ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Польскі інстытут у Мінску прычыніўся да арганізацыі кніжнай выставы ў Цэнтральнай навуковай бібліятэцы Акадэміі навук Беларусі, якая называецца «Музычны свет Станіслава Манюшкі». «Станіслаў Манюшка быў вялікім меладыстам, аўтарам шлягераў класічнай музыкі», — адзначыў Хенрык Літвін.

Адкуль ж узьняўся? Хлопчык вельмі ахвотны быў да вучобы, сядзеў над кніжкіма, у гімназіі вучыўся ў Мінску. Натуральна, музыку чуў з дзяцінства — маці яго вучыла. Бацька са свайго боку таксама прычыну да прыходажы — Чэслаў Манюшка быў мастаком-аматарам. А ў Смільавіцкай сядзібе Стась яшчэ з маленства мог чуць музыку курантаў на вехы, пра якія хадзілі легенды. У сядзібе збіралася эліта таго часу, адбыліся балі... І можна было б дзівіцца таму, што хлопца са шляхетнай сям'і абраў музыку сансам свайго жыцця (усё тагды прадставінікі знаных родаў выбіралі для сябе больш сур'ёзныя заняткі), калі б не ведаць, якія неардынаныя асобы былі ў родзе Манюшкаў. Дзядзька кампазітара Дамінік пайшоў на адмену прыгоннага права, наладзіў бібліятэка, але прымусовай школы для сялянскіх дзяцей, увёў для іх бісплатнае харчаванне. Другі дзядзька Юзаф арганізоўваў сялянскія тэатральныя паказы. Народ для іх не быў абстрактным паняеннем, але з'яўляўся носьбітам неаўторнасці самога краю, па развіццё якога не толькі марылі, але і дбалі прадставінікі роду Манюшкаў у розныя стагоддзі. Маці Станіслава, напрыклад, паходзіла з роду Маджарскага, таго самага, які распрацоўваў узоры славетных сляцкіх пясочы з Беларусі каларытам. Нібыта залатыя ніткі з тых пясочы, уцяляліся ў музыку Манюшкі фальклорныя мелодыі... Атрымаўшы ў Берліне высокую класічную адукацыю, Станіслаў

Манюшка не адмовіўся ад матываў роднага краю, выкарыстоўваючы іх нават у операх. Ён імкнуўся да свайго музыка, цярпеў нястачы, вымушчаны быў зарабляць на вялікую сям'ю, дзеля гэтага пераехаў у Вільню і працаваў касцельным арганістам. Пакуль лёс яго не ўзнагародзіў за аднаснае, руліваўся і шыры талент: Станіслаў Манюшка стаў дырэктарам Варшаўскага тэатра, опера «Галька» зрабіла пэнаварот у польскай музыцы, а пастаноўкі іншых опер станаўлілі гучнымі культурнымі падзеямі. Калі яго не стала, на пахаванне сабралася ледзве не ўся Варшава...

МОМАН ГІСТАРЫЧНЫ

Але Беларусі можа ўзгадаць свае праявы творчасці Манюшкі. Яго музыку, якая была створана на радзіме і прысвечаная ёй. Яго супрацоўніцтва з Дуніным-Марцінкевічам і оперу «Сялянка» на лібрэта пісьменніка. На выставе рэдкіх кніг у Цэнтральнай навуковай бібліятэцы імя Якуба Коласа Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі сярэд 58 рэдкіх кніг і зборнікаў дэманструецца, напрыклад, першае выданне гэтай оперы, якая выйшла ў друкарні Заводскага ў 1846 годзе. Зборнік песень «Васковы лірнік», у якім ёсць «Паходная песня літвінаў». Прыжыццёвыя выданні Манюшкі выйшлі ў друкарні Заводскага ў вільенскі перыяд жыцця Уладзіслава Сыракомля. Ды і ў зборніку самога Сыракомля ёсць два вершы, якія былі прысвечаны Манюшцы...

МОМАН СПРАВДЛІВАСЦІ

Месяць, які звязаны з Манюшкам, у Беларусі шмат. Увель, дзе ён нарадзіўся. На жаль, будынак не захаваны. Затое дажылі да нашага часу сцены Смільавіцкага замка, дзе колісь існаваў той самы загадкавы гадзіннік. Гэта сцены, у якіх няма жыцця сёння. Калі не думаць пра іх захаванне, то заўтра

Афіцыйна

Дзяцей з няўдалых сем’яў будуць экстранна забіраць пры рэальнай пагрозе іх жыццю

Дзіця, якое гадуецца ў няўдалай сям’і, у выпадку рэальнай пагрозы яго жыццю і здароўя будуць экстранна забіраць з сям’і! (у дзень прыняцця рашэння камісіі па справах непяўналетніх аб яго адабранні). Такая норма ўводзіцца дэкрэтам Прэзідэнта Беларусі № 5 ад 5 мая.

Дэкрэт уносіць змяненні і дапаўненні ў дэкрэт ад 24 лістапада 2006 года № 18 «Аб дадатковых мерах па дзяржаўнай абароне дзяцей у няўдалых сем’ях» і накіраваны на комплекснае ўрэгульванне пытанняў працаўладкавання бацькоў, абавязаных кампенсавачь расходы дзяржавы па ўтрыманні дзяцей, якія знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні.

У прыватнасці, дакументам прадугледжана накіраванне абавязаных асобаў, якія пакутуюць ад алкагольнай залежнасці і ў сувязі з гэтым сістэматычна дапускаюць парушэнні працоўнай дысцыпліны, у лячэбна-працоўныя прафілакторы.

Укладанне таксама парадак працаўладкавання абавязаных асобаў на новае месца работы ў выпадку звальнення па аб’ектўных прычынах: устаноўлены абавязак наймальніка інфармаваць аб неабходнасці іх далейшага працаўладкавання органы па працы, занятасці і сацыяльнай абароне і органы ўнутраных спраў, а таксама спяганніка расходаў (калі абавязаныя асобы кампенсавалі расходы па ўтрыманні дзяцей добраахвотна) для звароту ў суд па пытанні іх працаўладкавання і спягання з іх названых расходаў.

За ўхіленне ад працаўладкавання ўведзена адміністрацыйная адказнасць абавязаных асобаў па судовай пастанове аб працаўладкаванні (адміністрацыйны арышт з абавязковым прыцягненнем да працы). Акрамя таго, скарачваюна парадак прыцягнення абавязаных асобаў да крымінальнай адказнасці за іншыя вянавата дзеянні (бяздзейнасці), якія прывялі да невыканання або няпоўнага выканання штомесячных абавязальстваў па кампенсaцыі расходаў па ўтрыманні дзяцей, шляхам увядзення адміністрацыйнай прэюдыцы для прычыннення абавязаных асобаў да крымінальнай адказнасці за гэта злачынства.

Канкрэтызавана адказнасць дзяржаўных органаў за рэалізацыю дэкрэта № 18 «Аб дадатковых мерах па дзяржаўнай абароне дзяцей у няўдалых сем’ях». У прыватнасці, замацавана, што старшын выканаўчых камітэтаў, кіраўнікі мясцовых адміністрацый нясуць персанальную адказнасць за рэалізацыю дэкрэта на тэрыторыі адпаведнай адміністрацыйна-тэрытарыяльнай адзінкі, а республіканскія органы дзяржаўнага кіравання забяспечваюць контроль і нсуюць адказнасць за выкананне дэкрэта па пытаннях, што адносяцца да іх кампетэнцыі.

У Беларусі дазволена рэклама алкагольных напіткаў на сайтах іх вытворцаў

У мэтах нарошчвання экспартных паставак алкагольнай прадукцыі ў Беларусі дазволена рэкламаванне асобных звестак аб алкагольных напітках на сайтах іх вытворцаў у сетцы Інтэрнэт. Такая норма замацавана дэкрэтам Прэзідэнта Беларусі № 4 ад 5 мая.

Дакументам уносяцца змяненні і дапаўненні ў дэкрты Прэзідэнта ад 9 верасня 2005 года № 11 і ад 29 лютага 2008 года № 3, а таксама прызначаюцца страўшымі сілу дэкрэт ад 14 снежня 2005 года № 18 і асобныя палажэнні дэкрэтаў Прэзідэнта. Дэкрэт падрыхтаваны ў мэтах рэалізацыі артыкула 37 закона ад 27 жніўня 2008 года «Аб дзяржаўным рэгуляванні вытворчасці і абароту алкагольнай, нехарчовай спіртэзмасійчальнай прадукцыі і нехарчовага этылавага спірту», які ўступіў у сілу 4 сакавіка 2009 года.

Дакументам выключэння з дэкрэта ад 9 верасня 2005 года № 11 «Аб удасканаленні дзяржаўнага рэгулявання вытворчасці, абароту і рэкламы піва, алкагольнай, нехарчовай спіртэзмасійчальнай прадукцыі і нехарчовага этылавага спірту» норму, перанесеных у закон, а таксама норму, што датычацца дзяржаўнага рэгулявання рэкламы, якія ўключаны ў закон Беларусі «Аб рэкламе».

У Дэкрэце № 11 застаюцца нормы, якія ўстанаўліваюць адміністрацыйную адказнасць, а таксама некаторыя асаблівасці анулявання спецыяльных дазваляў (ліцэнзій) на права вытворчасці і абароту алкагольнай, нехарчовай спіртэзмасійчальнай прадукцыі і нехарчовага этылавага спірту, спынення і прыпынення іх дзеяння.

Палажэнні дэкрэта забяспечваюць прызданенне заканадаўства краіны ў адпаведнасць з яе міжнароднымі абавязальствамі, пацярауюць права прадпрыемстваў таваравытворцаў у рэкламе сваёй прадукцыі пры яе пастаўках на экспарт і адначасна забавоўваюць належны дзяржаўны контроль за вытворчасцю і абаротам спіртэзмасійчальнай прадукцыі.

Дэкрэт уступае ў сілу з дня яго афіцыйнага апублікавання, з’яўляюцца часовым і прадстаўляецца на разгляд Нацыянальнага сходу Беларусі.

Уласнікі зносімых у Мінску дамоў з 1 мая могуць выбраць участак для будаўніцтва ў любым населеным пункце Беларусі

Уласнікі зносімых у Мінску дамоў з 1 мая могуць карыстацца правам выбару ўчастка для будаўніцтва дома ў любым населеным пункце краіны. Адпаведны ўказ № 231 «Аб дадатковых мерах па абароне маёмасных правоў пры адабранні ў г. Мінску зямельных участкаў для дзяржаўных патрабаў» Прэзідэнт Беларусі падпісаў 5 мая.

У дакуменце вызначаны асаблівасці рэалізацыі праваў уласнікаў жылых дамоў, зносімых у Мінску ў сувязі з адабраннем у іх зямельных участкаў для дзяржаўных патрабаў.

Мінскі гарвыканкам да прыняцця рашэння аб адабранні і прадастаўленні зямельнага ўчастка для дзяржаўных патрабаў абавязана прапанаваць уласніку зносімага жылга дома, размешчанага ў Мінску, магчымасць рэалізацыі яго права на прадастаўленне па-за чаргой і без аўкцыёна зямельнага ўчастка для будаўніцтва і абслугоўвання жылга дома ў любым іншым населеным пункце республікі з выплатой грашовай кампенсaцыі, прадугледжанай ўказам ад 2 лютага 2009 г. № 58.

Гэта права можа быць рэалізавана па выбару уласніка зносімага жылга дома на падставе яго заявы і пры наяўнасці магчымасці прадастаўлення зямельнага ўчастка ў выбараным ім населеным пункце наўраўне з іншымі правамі, раней прадугледжанымі ўказам ад 2 лютага 2009 г. № 58.

Указ № 231 уступае ў сілу з 1 мая 2009 года.

Удзел у аўкцыёнах у Беларусі стане бясплатным

У Беларусі ўводзіцца забарона на ўстанаўленне і спяганне з удзельніка аўкцыёна (конкурсу) платы за арганізацыю, правядзенне або ўдзел у ім. Пры гэтым эканамічна абгрунтаваныя затраты на правядзенне аўкцыёна (конкурсу) будуць кампенсавачца яго арганізатару толькі пераможцам тавару. Адпаведны ўказ № 232 «Аб некаторых пытаннях правядзення аўкцыёнаў (конкурсаў)» Прэзідэнт Беларусі падпісаў 5 мая.

Дакумент падрыхтаваны ў адпаведнасці з запіланымімі мера-прымствамі па лібералізацыі ўмоў ажыццяўлення эканамічнай дзейнасці і накіраваны на ўдасканаленне парадку правядзення аўкцыёнаў (конкурсаў).

Указам канкрэтызуюцца патрабаванні па вызначэнні пачатковага кошту маёмасці, што рэалізуецца на аўкцыёне па рашэнні суда. Прадугледжваецца таксама магчымасць рэалізацыі маёмасці ў выпадку, калі аўкцыён прызнаны неадбыўшымся ў сувязі з удзелам у ім толькі аднаго удзельніка. У такім выпадку арганізатар аўкцыёну рэалізуе маёмасць гэтакім удзельніку па пачатковай цане, павялічанай на 5 працэнтаў.

Указам устанаўліваюцца абавязковыя патрабаванні да апублікавання звестак аб праводзімых аўкцыёнах (конкурсах) і рэалізацыі ў іх маёмасці. У мэтах даступнасці адпаведнай інфармацыі для насельніцтва і суб’ектаў гаспадарання такія звесткі будуць у абавязковым парадку публікавацца ў друкаваных сродках масавай інфармацыі і размяшчацца ў глабальнай камп’ютэрнай сетцы Інтэрнэт. Пры гэтым доступ да інфармацыі, размяшчанай у Інтэрнэце, будзе прадастаўляцца зацікаўленым асобам без спягання платы і заключэння дагавора.

Указ уступіў у сілу праз два месяцы пасля яго афіцыйнага апублікавання.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Закон Рэспублікі Беларусь Аб амністыі ў сувязі з 65-годдзем вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў

Прыняты Палатой прадстаўнікоў 15 красавіка 2009 года
Адобраны Саветам Рэспублікі 23 красавіка 2009 года
Значытвы супраць жыцця і здароўя (частка 1 артыкула 139, артыкул 147, часткі 2 і 3 артыкула 157, частка 2 артыкула 164);
зачынствы супраць паловай не-датыкальнасці або паловай свабоды (часткі 1 і 2 артыкула 166, часткі 1 і 2 артыкула 167, частка 2 артыкула 171, частка 3 артыкула 171);
зачынствы супраць укладу сяна-майных адносінаў і інтарсаў няпоўнагадовых (часткі 2 і 3 артыкула 172);
зачынствы супраць асабістай свабоды, гонару і годнасці (артыкул 181, часткі 2 і 3 артыкула 181¹, артыкул 182, частка 2 артыкула 183, частка 3 артыкула 187);
зачынствы супраць уласнасці (часткі 3 і 4 артыкула 205, часткі 3 і 4 артыкула 206, артыкул 207, часткі 2 і 3 артыкула 208, часткі 3 і 4 артыкула 209, часткі 3 і 4 артыкула 211, часткі 3 і 4 артыкула 212, часткі 2 і 3 артыкула 214, часткі 2 і 3 артыкула 218), калі іншае не прадугледжана артыкулам 7 гэтага Закона;
зачынствы супраць парадку ажыццяўлення эканамічнай дзейнасці (артыкул 221, частка 2 артыкула 222, часткі 2 і 3 артыкула 223, часткі 2, 3 і 4 артыкула 226², часткі 3 і 4 артыкула 228, частка 3 артыкула 229, артыкул 230, частка 3 артыкула 233, частка 2 артыкула 234, часткі 2 і 3 артыкула 235, частка 2 артыкула 243, частка 2 артыкула 245, частка 3 артыкула 246);
зачынствы супраць злагалічнай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць злагалічнай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць злагалічнай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць злагалічнай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі і прыроднага асяроддзя (частка 1 артыкула 265, частка 1 артыкула 266, частка 2 артыкула 267, частка 2 артыкула 268, частка 3 артыкула 272, частка 3 артыкула 274, частка 3 артыкула 278, частка 2 артыкула 279);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);

зачынствы супраць грамадскай беспікеі (артыкул 287, частка 2 артыкула 288, частка 2 артыкула 290, артыкул 291, частка 2 артыкула 292, часткі 1 і 2 артыкула 293, артыкул 294, часткі 2, 3 і 4 артыкула 295, частка 2 артыкула 299, частка 3 артыкула 301, частка 2 артыкула 302, частка 3 артыкула 306, артыкул 308);
зачынствы супраць грамадскай беспікеі

Крыжына здароўя

Выпуск № 15 (129)

Чаму «хуткая дапамога» да пацыентаў не спяшаецца?

Паважаныя «Звязда», звяртаецца да вас ветэран вайны і працы, інвалід Валік Айчынай вайны ІІ групы, ваш пастаянны падпісчык. Даслаць ліст у рэдакцыю мяне прымусіла крыўда на службу хуткай дапамогі. Мая жонка Ражкова Фядора Панкрафэўна цяжка захварэла. Гэта здарылася 24 сакавіка. Я патэлефанаваў у 7 гадзін раніцы ў хуткую дапамогу Калінінскага раёна. Дыспетчар пацкавілася ўзрастам. «80 гадоў», — адказваў я. «Добра, — кажа, — адпраўлю бригаду...» Сталі чакаць, але нікто не едзе. Я тэлефанаваў некалькі разоў. Аднак «хуткая дапамога» так і не прыехала, а замест яе прыйшла праз некалькі гадзін фельчарка з ФАПа, сказала, што ёй перадалі наш выклік. Да нашай доктаркі прээнзій няма, абслужыла добра, дзякуй ёй. Але ж мая жонка ўжо на той час літаральна ахнула ад сьлёз. Каб тры гадзіны чакаць медыцынскай дапамогі!!! Я хачу ведаць, чаму хуткая дапамога ігнаруе нас, старых людзей? Чаму да нас не жадаюць ехаць? Асабліва дрэнна абслугоўваюць вёску — машына аб'едзе з палова раёна, нашіраць поўны салон хворых, пацыянтаў там — як пасажыраў у машынуці. І вьязуць усіх разам аказваць дапамогу...

Ражкоў М.Ф., в. Халоднікі, Калінінвіцкі раён, дае 35 хвілін, і аддаленасць населенага пункта (дарога да вёскі Халоднікі складае па часе звыш 40—50 хвілін), дыспетчар палічыла, што згаданы выклік больш хутка будзе абслужаны фельчарам ФАПа вёскі Халоднікі. У 9.00 выклік быў перададзены на ФАП фельчару Сцяпаневай Л.М., пры неабходнасці аказанні медыцынскай дапамогі бригадай хуткай дапамогі дыспетчар папрасіла фельчарку ФАПа паведаміць аб гэтым на станцыю хуткай медыцынскай дапамогі. У 9.25 фельчар Сцяпанева Л.М. закончыла абслугоўванне гэтага выкліку. Дзягнэз: ішэмічная хвороба сэрца. АКС. Атрыманая гіпертэнзія 2 ст. рызыка 3. Хранічны пилеаневроз. Алергічная рэакцыя нявысветленай этыялогіі на працягу года. Фельчар ФАПа паведаміла на станцыю хуткай медыцынскай дапамогі, што аказанне хворай хуткай медыцынскай дапамогі не патрабуецца.

Аж відаць, версіі пра тое, як развіваліся падзеі 24 сакавіка з выклі-

Аджрыць сасуды Прамая лінія

На пытанні чытачоў адказаў загадчык аддзялення сасудзістай хірургіі Мініскай абласной клінічнай бальніцы Павел Аўдзей.

(Працяг. Пачатак у нумарах за 5, 6 мая.)
— **Любанскі раён, Генрых Ільч, 65 гадоў. У мяне атэрасклероз ног. Спачатку ён быў на правай сцэгнавой артэрыі, а цяпер перайшоў і на левую. Ногі апухаюць, сінеюць. Ляжаў у бальніцы ў Баранулавах, прапаноўвалі аперацыю, але я боюся, бо ў мяне ёсць праблемы з сэрцам.**
— Вам прапаноўвалі добрую дапамогу, а вы пабяліся. Раю вам яшчэ раз звярнуцца да сасудзістага хірурга. Бярэце накіраванне па месцы жыхарства ў абласную паліклініку. Вы ўжо ўшчыльную падшылі да таго, што трэба апераваць, ратаваць ногі.
— **Жодзіна, Любоў Рыгорыяна. Маёй маці 77 гадоў, у яе атэрасклератычны кардыясклероз, кісты нырака, павялічана печань, ёсць праблемы са шчытападобнай залозай, высокі ціск. Лекі не дапамагаюць. Што вы параіце?**
— Гэтай праблемай займаюцца кардыёлагі, тым больш, што ёсць праблема са шчытападобнай залозай і высокі ціск. Трэба разам з кардыёлагам вызначыць дакладны дзягнэз. Магчыма, у вашай маці ёсць злучэнне нырачных артэрыяў. Таму трэба рабіць ультрагукавое даследаванне нырачных артэрыяў. Калі ўсё будзе ў норме, то вашы праблемы трэба вырашаць тэрапеўтычным шляхам.
— **Гомель, Андрэй. Скажыце, ці трэба захоўваць спецыяльную дыету пры атэрасклерозе ніжніх канечнасцяў?**
— Так, дыету трэба захоўваць. Са свайго штодзённага меню трэба выключыць тлустыя жывёльныя паходжання, не ўжываць смажанае мяса, вэнджанае. А вась сокі, садавіна, агародніна такім пацыентам паказаныя.
— **Вілейка, Людміла Пятроўна, 58 гадоў. У аналізе крыві ў мяне знойдзены халестэрын у колькасці 8 ммоль/л. Ці можа з гэтай прычыны адчувацца галавакружэнне, узнімацца ціск, асабліва ніжні? Для зніжэння ўзроўню халестэрыну прымаю атахол. Якія яшчэ прэпараты мне можна**

Дзеці г.п. Чашніцкі ў вольны час.

МЕДЫКІ ПЕРАСЦЕРАГАЮЦА: як беспечна абыходзіцца з энэргазберагальнымі ляпмачкамі
Сусветная арганізацыя аховы здароўя (СААЗ) перасцерагае канонт беспэкі кампактных флуарэсцэнтных ляпмач, таксама вядомых як «энэргазберагальныя», — паведамляе MIGNews.com.
На думку экспертаў Міністэрстваў аховы здароўя Канады і Вялікабрытаніі, пры выкарыстанні такіх ляпмачак неабходна ўлічваць, па-першае, што ў іх прысутнічае высокатоксічная ртуть, а, па-другое, што гэты тып ляпмач па радыяцыйным фоне і электрамагнітным выпраменьванням эквівалентны прамому ўздзеянню ультрафіялетавых сонечных прамяняў.
На Энэргетычным міжнародным форуме ў Найробі ў лютым прадстаўнікі 140 краін падтрымалі дэкларацыю па зніжэнні выкарыстання ртуті ў таварах агульнага карыстання, такіх, як тэрмометры або электрапрыборы, аднак гэта пакуль намінальнае рашэнне. Таму, калі ў вас разбілася флуарэсцэнтная ляпма, медыкі рэкамендуюць неадкладна расчыніць вокны і вывесці з памяшкання людзей і хатніх жывёл, па меншай меры, на 15 хвілін, пакуль не выветрацца ядавітыя пары ртуті.

— **Уладзімір Міхайлавіч, Орша. Чатыры гады таму мне выдалі гематому на галенцы. Пасля гэтага перастаў згінацца цяжкі палец нагі, сінее, чырванее, павялічылася. Я яго размяну, выкарыстоўваю мазі, магніты. Але эфекту няма. Як мне быць?**
— Вам неабходна звярнуцца да траўматолога. Хутчэй за ўсё, праблема знаходзіцца ў камплексе гэтых спецыялістаў.
— **Ірына Івануна, Мінск. У мяне атэрасклероз ніжніх канечнасцяў. Раней 1—2 разы на год мяне шпіталізавалі. Рабілі кропельніцы, рэвазаграму ног. Цяпер пачалося абстаэрэнне, ногі халадзюць. Урачы рэкамендуюць мазі, але яны не дапамагаюць. Што мне рабіць? І яшчэ. Што такое ліпома галаўнога мозга? Такі дзягнэз мне паставілі пасля камп'ютарнага даследавання. Баліць правая частка патыліцы. Што можа дапамагчы ў гэтым выпадку?**
— Перш за ўсё вам трэба звярнуцца да сасудзістай хірурга. Ка-

лі высветліцца, што ёсць закупорка артэрыі на сцягне і вышэй, то, магчыма, вам будзе паказана аперацыя. Мазі ў вашым выпадку не дапамогуць. Больш за тое, яны толькі размякчаюць скуру, а вам патрэбны тыя прэпараты, якія яе сушыць... Што датычыцца ліпомы, то з гэтай праблемай трэба звяртацца да нейрахірурга.
— **Дошчыцкі раён, Таіса Іосіфівна. Мужу 62 гады. У яго на правай назе запаленая мезенец і паверхня ступні, з'яўляецца пачырваненне, прыпуханне і палкованне. Звяртаўся да хірурга. Урач нічога не знайшоў. А дэрматолаг прапісаў пасту Тэймурава і рэкамендавала пасыпаць борнай кіслатай. Але стала яшчэ горш. Як мужу дапамагчы? Можа, такая сітуацыя звязана з сасудамі?**
— Не выключана, што сітуацыя звязана з сасудамі. Таму трэба звярнуцца да сасудзістага хірурга. Бярэце накіраванне ў сваім раёне на кансультацыю ў Віцебск. Запуськае сітуацыю, губляць час нельга, бо ў вашага мужа можа быць перадагнэзны стан.
Святлана БАРЫСЕНКА і Вольга ШАЎКО.

«ЗАБРУДЖАНЫЯ» ПРАДУКТЫ ў ГРАМАДСКІМ СЕКТАРЫ НЕ ВЫЯВЛЯЮЦА

У апошнія гады ў Беларусі не рэгістраваліся факты прамысловой вытворчасці асноўных прадуктаў харчавання (малака, мяса, рыбы і іншых) з перавышэннем дзейных нарматываў утрымання радыенуклідаў цэзію-137 і стронцыю-90.
— Гэтаму спрыяе ажыццяўленне комплексу ахоўных мерапрыемстваў у аграпрамысловай вытворчасці, а таксама жорсткае існаванне кантролю за якасцю прадукцыі, — паведаміў журналісту «Звязды» загадчык аддзялення радыяцыйнай бяспекі Рэспубліканскага цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Віктар БУТКЕВІЧ.
— **Радыяцыйна-гігіенным маніторынгам ахоплены літаральна ўсе вобласці Беларусі. Усяго на тэрыторыі краіны вызначаны 34 кантрольныя ўчасткі з раённым назіраннем для правядзення радыяцыйна-гігіенскага маніторынгу. У Гомельскай вобласці яны размешчаны на тэрыторыі Брагінскага, Лельчыцкага, Нараўлянскага, Светлагорскага, Хойніцкага раёнаў і Гомеля. У Магілёўскай вобласці — на тэрыторыі Магілёва, Глускага, Хоцімскага, Краснапольскага, Слаўгарадскага, Касцюковіцкага і Чэрчыцкага раёнаў. На Міншчыне радыяцыйна-гігіенны маніторынг ажыццяўляецца ў Валожынскім, Салігорскім, Барысаўскім, Вілейскім, Барэзінскім раёнах, а таксама ў сталіцы.
Кантрольны ўчастак з'яўляецца замацаванай для пастаяннага**

назірання тэрыторыяў з характэрнымі для гэтай мясцовасці умовамі, на якой перыядычна ажыццяўляецца адбор узораў для даследаванняў. Аб'ектам нашага кантролю з'яўляюцца прадпрыемствы і гаспадаркі, якія перапрацоўваюць і вырабляюць харчовыя прадукты, пітную ваду, а таксама існаванне кантролю за якасцю прадукцыі, — паведаміў журналісту «Звязды» загадчык аддзялення радыяцыйнай бяспекі Рэспубліканскага цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Віктар БУТКЕВІЧ.
— **Радыяцыйна-гігіенным маніторынгам ахоплены літаральна ўсе вобласці Беларусі. Усяго на тэрыторыі краіны вызначаны 34 кантрольныя ўчасткі з раённым назіраннем для правядзення радыяцыйна-гігіенскага маніторынгу. У Гомельскай вобласці яны размешчаны на тэрыторыі Брагінскага, Лельчыцкага, Нараўлянскага, Светлагорскага, Хойніцкага раёнаў і Гомеля. У Магілёўскай вобласці — на тэрыторыі Магілёва, Глускага, Хоцімскага, Краснапольскага, Слаўгарадскага, Касцюковіцкага і Чэрчыцкага раёнаў. На Міншчыне радыяцыйна-гігіенны маніторынг ажыццяўляецца ў Валожынскім, Салігорскім, Барысаўскім, Вілейскім, Барэзінскім раёнах, а таксама ў сталіцы.
Кантрольны ўчастак з'яўляецца замацаванай для пастаяннага**

Ці з'явіцца ў нашых выправальніках радыёлакацыйная сістэма пошукі людзей пад заваламі?

Надзвычайныя сітуацыі — як прыроднага, так і тэхнагеннага характару — здараюцца ў свеце часта. І, што самае сумнае, урон ад іх няўлічальна расце. Па прагнозах спецыялістаў, ужо ў 2015 годзе сумарны ўрон ад надзвычайных сітуацый можа зраўняцца з сумай агульнага валовага эканамічнага прадукту.
У Беларусі праблематычны паніжэння рызыкі надзвычайных сітуацый надзяляецца самай пільнай увагай. Як паведаміў начальнік аддзела навукі і навукаўнага развіцця МНС Аляксей Лупей, з 2006 года ў краіне рэалізавана дзяржаўная комплексная мэтавая навукова-тэхнічная праграма «Тэхналогіі папярэджання і ліквідавання надзвычайных сітуацый».
Паводле слоў дырэктара Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі НАН Беларусі Аляксандр Тузікава, ужо распрацавана спецыялізаваная авіяцыйная сістэма, якая дазваляе атрымліваць выяву разбураных аб'ектаў, «прывязваючы» атрыманыя звесткі да геоінфармацыйнай асновы, адзначае агульны ўрон. Беларускія вучоныя навуачныя мэдэляваць і адзначаюць рызыкі ад верагоднага выбуху аб'ектаў, што ўтрымліваюцца аміяк, хлор — з улікам прыродных умоў і мясцовасці, дзе размяшчаецца аб'ект. Шэраг мэтавых распрацовак цяпер выконваюць і беларускія матэматыкі: яны пабудавалі мадэль ацэнкі верагоднасці ўзнікнення пажару ад кароткага замыкання, перанарупжвання электрасетак і г.д. Вядуцца работы над сучаснай сістэмай збору інфармацыі і кіравання аўтаномнымі пажарнымі авіяшчыльнікамі.
Цікавыя выклікае распрацоўка ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі. Яны стварылі эксперыментальны ўзор радыёлакацыйнай станцыі паверхневага задзіравання, прызначанай для пошуку людзей пад заваламі. Пакуль што існуюць толькі даследныя ўзоры РЛС, з якім вучоныя правялі належныя эксперыменты. На працяг работ патрэбныя сродкі. Аналагаў радыёлакацыйнай сістэмы, прапанаванай беларускімі вучонымі, няма і ў свеце. Яны б былі б да месца не толькі нашым выправальнікам, але ў перспектыве маглі б стаць і прадметам экспарту.
Інга МІНДАЛЁВА.

НАРАДЗІЦЬ... ЛЮБОЙ ЦАНОЙ, Здароўе нацыі

або Чаму беларускі грэбуюць рэкамендацыямі гінеколагаў?

Шырокае асвятленне ў СМІ магчымасцяў і імклівага развіцця высокіх тэхналогій у галіне медыцыны часам гуляе з намі злы жарт. З аднаго боку, медыцына сёння, сапраўды, дазваляе ўмацоўваць здароўе, супрацьстаяць захворванню і падаўжаць чалавечы жыццё. З іншага боку, змена умоў жыцця іслабляе пашук новых спосабаў барацьбы за жыццыванне. Змагацца з агрэсіўным наваколлем можна рознымі шляхамі, аднак часам мы б'ляем іх месца і ролю, і ставім медыцынскаму дапамогу на першае месца. Галюны акупаэр-гінеколаг Міністэрства аховы здароўя Беларусі Аляксандр БАРСУКОВ лічыць, што будучым татам і мамам, напрыклад, у першую чаргу варта вучыцца рэальна глядзець на рэчы, а ў гэтым ім дапамогуць спецыялісты, кампетэнтнаму меркаванню якіх неабходна даяраць.
— **Нягледзячы на тое, што такому паняццю, як «плаванаанне сам'і ўжо не адзін дзясятак гадоў, упэўнена, большасць не маюць працягвае з'яўляцца на свет па-за межамі ўсёй панаў. Наволькі гэта дрэнна?**
— Вядома, што большасць нашага насельніцтва не планавала і не плануе нараджэнне дзяцей згодна з тым паняццем, якое маюць апошнім часам на ўвазе спецыялісты. Аднак радзе, што сітуацыя мяняецца, усядомленае планаванне цяжарнасці паступова ўкараняецца ў нашым грамадстве.
— **Паспрабуй адкінуць убок цяжы шэраг аспектаў плаванаанне сам'і і пагаворым на вузкую тэму нараджэння дзяцей. Што тут планавана? У здаровай пары усё атрымаецца само сабой, а той, хто сутыкнуўся з праблемай зачатця, аднойчы звернецца да спецыялістаў...**
— За апошнія дзесяць гадоў колькасць захворванняў, выгубленых у падлеткаў падчас прафілактычных аглядаў, вырасла ў два разы. Да ліку абсалютна здаровых адносіцца толькі 25 працэнтаў падлеткаў. Летась у 41 працэнта дзяўчатак-падлеткаў былі выяўлены розныя гінекалагічныя захворванні. За аднаўдзены стан здароўя гаворыць і наша актыўнае ўмяшанне ў данашняе цяжарнасці, і выхаджанне нованараджаных з рознымі захворваннямі і дэфектамі. Не інакша бо, з-за таго, што насельніцтва краіны няўлічальна старэе, смяротнасць застаецца вышэйшай за нараджальнасць, нараджаль-

ства прывесці да таго, што цяжарнасць не адбудзецца.
— **Колькі пар сутыкнуўся з праблемай зачатця?**
— Дзесяці 15 працэнтаў, у многіх еўрапейскіх краінах — 18-19. Упершыню летась дзягнэз быў устаўлены 2977 жанчынам і 576 мужчынам. Столькі людзей звярнуліся да спецыялістаў у сувязі з адсутнасцю запланаванай цяжарнасці. Але гэта не азначае, што ўсе гэтыя пацыенты застануць без апашняў.
— **Што ж павінна зрабіць шлюбная пара, якая хоча падрыхтавацца да зачатця і нараджэння дзіцяці?**
— Абодвум спачатку варта прыйсці да сваіх спецыялістаў — гінеколага і андролога, якія падкажуць, дзе і як лепей абледавацца на зарэхованні, якія праблемаў палатываць шляхам. Калі нейкіх з іх будучы выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны была першая неспаспяхова спроба цяжарнасці — анамаліі ў развіцці дзіцяці, выйдзшы, спыненне развіцця, то фоліевая кіслата будзе прызначана абодвум партнёрам.
Калі пэўны час, як мы гаварылі вышэй, цяжарнасць не наступае, гэты лічыцца паказаннем для паглыбленага абследавання. Мужчына здае спермаграму, пры неабходнасці праходзіць генетычнае абследаванне. Жанчыну, у якой выяўлены, значыць, даядзюцца пралячыцца і прайсці кантрольнае абследаванне. Далей жанчына, асабліва ва ўзросце каля 30 гадоў і болей, будзе на працягу 3 месяцаў да запланаванай цяжарнасці прымаць фоліевую кіслату. Гэта неабходна для прафілактыкі параква развіцця нервовай сістэмы будучага дзіцяці. Калі ў жанчыны

Радавья Перамогі Сустрэча ля фантана. Пасля вайны

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ

Менавіта так па добрай традыцыі называюць сустрэчы напярэдніх дняў Перамогі на УП «Мінскі Камаароўскі рынак». Гэтым разам кіраўніцтва рынку вітае і шануе ветэранаў Айчынай вайны і праца, знакамітых людзей. Сярод іх Герой Саветскага Саюза Мікалай Зайцаў, Герой Беларусі Міхаіл Высоцкі, мастак Міхаіл Савіцкі, Герой Сацыялістычнай Працы Пётр Гайданка, Марыя Яроманка, Канстанцін Саленік, Аляксандр Слабада дз іных паваняныя людзі, з якімі працаўнікі Камаароўкі звязваюць цёплыя адносіны і шматгадовае дружбу.

ВІНШУЕМ ГЕРОЯЎ

У суботу краіна сустракае Дзень Перамогі. Гэта час ўсхваляць герояў, якія жывуць побач з намі, і ўшанаваць тых, хто заляццэў за Вялікую Перамогу вялікім коштам — сваім жыццём.

Мерапрыемствы, прысвечаныя Перамозе ў Вялікай Айчынай вайне, ужо пачаліся, у музеях і бібліятэках праходзяць традыцыйныя выставы, праводзяцца сустрэчы з ветэранамі, ладзяцца канцэрты, вайскоўцы ўдзельнічаюць у акцыі «Ветэран жыве побач», дапамагаюць пажылым удзельнікам Айчынай вайны на прыездзібным участку і па гаспадарцы.

Святочныя канцэрты ладзяцца для ветэранаў 7 мая ў Белдзяржфілармоніі і 8-га ў Палацы Рэспублікі. 8 мая з 10 да 16 гадзін у сталіцы пройдзе фінал усёбеларускага лёгкаатлетычнага кросу, прысвечаны Дню Перамогі.

Але найбольш масавыя мерапрыемствы пройдуць 9 мая. Галоўнай падзеяй стане ўрачыстае шэсце ветэранаў ад Кастрычніцкай плошчы да Плошчы Перамогі ў ўскладанне вянку да абеліска, у якім возьме ўдзел і Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка. Ветэраны, якія захоўваюць далучыцца да мерапрыемства, але з-за дрэннага здароўя не могуць праісці гэты ўчастак, паедуць на аўтамабілях у калоне з 12 «УАЗікаў». Для перамогцаў, якія збіраюцца на Кастрычніцкай плошчы перад пачаткам ўрачыстасці і пад'едуць непасрэдна да абеліска, будуць арганізаваны месцы, дзе можна пасядзець, будзе раздавацца бясплатная мінеральная вада.

Ад адміністрацыі раёнаў Мінгарвыканкам арганізоўвае падвоз спецаўтобусамі ветэранаў, якія хочуч паглядзець на ўскладанне кветак да абеліска Перамогі, тут абсталюваецца трыбуна на 250 сядзячых месцаў. Пачнецца святочнае шэсце ў 12 гадзін. У ім возьмуць удзел і вайскоўцы, у тым ліку рота і аркестр ганаровай варты, прадстаўнікі кіруючых органаў, працоўных калектываў і грамадскіх арганізацый. У мэтах беспекі людзі, якія прыйшлі на мерапрыемства, будуць праходзіць праз металашукальнік.

На праспекце ветэранаў сустрэнуць і адораць кветкамі дзеці і моладзь, плянуецца, што калону вішавач выйдзе каля 18—20 тысяч школьнікаў, навучэнцаў, студэнтаў, прадстаўнікоў Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі.

Адначасова па ўсёй сталіцы будуць працаваць 15 канцэртных пляцовак. Традыцыйна на 9 мая ў нашай сталіцы праходзяць святы фантанавы. Напрыклад, адно з іх распачнецца побач з Палацам чыгуначнікаў у 12.30. Канцэртныя пляцоўкі працуюць да 20 гадзін, а ў 22 гадзіны распачнецца святочны салот, які сёлета ў Мінску праводзіцца з шасці пунктаў — парку шасцідзясцігоддзя Перамогі, пастак у раёне Кунцаўшчыны, вуліцы Панамарэнкі, пусці ля Дома міласэрнасці ў мікрараёне Усход, ва Уруччы і на набярэжнай Чыжоўскага вадасховішча.

Алена ВАЙЦАХОВІЧ

Для ветэранаў будуць зніжаны гандлёвыя нацэнкі

Гандлёвыя прадпрыемствы спажыўкааперацыі праводзяць акцыі па зніжэнні гандлёвых нацэнкаў для ветэранаў Вялікай Айчынай вайны, паведамліла намеснік начальніка ўпраўлення гандлю і грамадскага харчавання Белкаапсаюза Раіса Трушава.

Усяго ў сістэме спажыўкааперацыі працуюць 60 спецыялізаваных магазінаў «Ветэран» і «Клопат», арганізавана каля 2 тыс. фірменных секцыяў па абслугоўванню сельскага пажылга насельніцтва, у тым ліку ветэранаў. Прадпрыемствы Белкаапсаюза ўзялі на сябе раскошны па кампенсаванні затрат на бясплатную дастаўку для ветэранаў вайны буцінагабарытных электрабытавых прыбораў — тэлевізараў, халадзільнікаў, пральных машын, мэблі.

Цяпер праводзіцца акцыя «Час купляць», прымеркаваная таксама да свята 9 Мая. Акцыя праводзіцца ва ўсіх рэгіёнах Беларусі з мэтай папулярызавання айчынай прадукцыі і зніжэння складскіх запасаў, палепшэння гандлёвага абслугоўвання насельніцтва. Пакупнікі набываюць высокакачэсную швейную і трыкатажную вырабы, абутак, электратавары, мэблю, дывановыя вырабы на 20 працэнтаў танней, чым раней. Вызначаны зніжкі і на некаторыя віды прадуктаў харчавання: на натуральна-малочную прадукцыю, каўбасныя вырабы, сажкавую рыбку цэны ў сярэднім зніжаны на 5—10 працэнтаў. Раіса Турава адзначыла, што на працягу года ветэранам аказваюцца розныя паслугі: рэалізуюцца тавары па папярэдніх заказам і ў крэдыт на льготных умовах (без сплання працэнтаў за карыстанне крэдытам).

БЕЛТА.

ПАМ'ЯЦІ ЛЕГЕНДАРНАГА ПАРТЫЗАНА

Пад Віцебскам, у пасёлку Тулава, праходзіць аўтамабільны крос у памяць пра Героя Саветскага Саюза Міня Шмырова. Легендарнага партызанскага камандзіра з павагай людзі называлі «Бацька Міня».

Як паведамліла «Звязда» ў абласной арганізацыі ДТСААФ, па перамогу на адной з самых складаных трас у Еўропе будуць змагацца спартсмены з Расіі і Беларусі. Спартсмены праводзіцца па чатырох класах у залежнасці ад аб'ёму рухавіка. У рамках гэтага спартыўнага свята глядачы змогуць убачыць і паветранае шоу. Парашуцтысты прадэманструюць клас дакладнасці прыземлення. Усе ахвотныя, дарэчы, змогуць здзейсніць захапляльную экскурсію на верталёце. У праграме і паказальны заезд квадрацыклістаў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Спорт-тайм

«Юнайтэд» зноў фіналіст

У аўторак у матчы ў адказ англійскага супрацьстаяння ў межах 1/2 фіналу «МЮ» абгураў на выездзе лонданскі «Арсенал» з лікам 3:1. На 8-й хвіліне Пак Дэві Сун вывёў гасцей наперад пасля паса Крышціяна Раналду, а праз тры хвіліны ўжо сам Раналду ўдарам са штрафнага пядвоў перавагу. На 61-й хвіліне Раналду аформіў дубль і зноў пытанне аб перамогу. У астатні час «Арсеналу» ўдалося забіць гол прэстыжку: на 76-й хвіліне Робін ван Персі рэалізаваў пенальці. У першым матчы «МЮ» перамог на сваім полі з лікам 1:0. «Юнайтэд» згуляе ў фінале галоўнага еўракубка другі раз запар. Год таму ў Маскве каманда Алякса Фергюсана ў вырашальным матчы перамагла па пенальці «Чэлсі».

Ціхана і Дзевятоўскага рассудзіць

Спартыўны арбітражны суд у Лазане прапанаваў прызначыць слуханні па справе штурхальнікаў молата Вадзіма Дзевятоўскага і Івана Ціхана на 13-14 ліпеня. Беларуска атлеты, якія маюць намер асправаць рашэнне дысцыплінарнай камісіі МАК аб пазбаўленні іх медалей пекінскай Алімпіяды-2008 з-за станаўчых допінг-прабав, накіравалі пакет дакументаў у Спартыўны арбітражны суд яшчэ ў сакавіку, пасля чаго суд займаўся вывучэннем пададзеных дакументаў.

«Штутгарт» марыць пра Глеба

Прадстаўніц «Штутгарт» ў панядзелак вылечелі ў Іспанію для правядзення перамоваў адносна запрашэння беларускага паўабаронцы Аляксандра Глеба, якому не ўдаецца прабіцца ў асноўны склад «Барселона». Каталонскі клуб гатовы састануць гульца за 8 мільёнаў еўра. Нагадаем, што Глеб ужо выступаў у складзе «Штутгарт» у перыяд з 2000 па 2005 год.

Тут не сякуць дрэў, не прыбіраюць буралом, не паліць вогнішчаў, і нават у самы багаты на грыбы і ягады сезон за імі палююць толькі адзіны людзей, хоць тыя ж журавіны, мясцовыя расказваюць, раней адсюль вывозілі вазамі. У непразрыстым лесе, які пранізвае вялікая колькасць ручаёў і які перамаюць ваедца з балотамі, кватэру вялікая колькасць разнастайных зяраві і птушак, многіх з якіх рэдка дзе можна пабачыць. Так, з 75 відаў, занесеных у Чырвоную кнігу Беларусі, тут сустракаецца 58. У некранутай прыродзе, дзе сярод паваленага сучча і дрэў няякка знайсці зацінае мястэчка, нядарна адчуваюць сябе беларускія «чырвананкі» — рысь, барсук і буры мяздведзь. Сляды апошняга, а то і яго самога, бо гаспадарцаў у гэтых лясах каля трох дзясяткаў каспалых. Тут ёсць мяхціны, у якіх зяры на людзей глядзяць, як на дзіва, бо ў самае сэрца гэтага царства з дрэў і вадкі чалавек трапіла крыяне радка. І менавіта тут можна ўбачыць Беларусь — справядліваю, натуральную, неўтаймаваную. Тую, якая яна была некалькі стагоддзямі таму.

«Запаветны матыў»

Тут існуюць свае запаветныя законы і бюсконца тэцця непатрэбнае палатно прыроднага сусвету, дзе не чалавек, а нейкая вышэйшая сіла вырашае, якіх дэталі і фарбаў сюды дадаць. А людзям застаецца толькі назіраць, вывучаць і бюсконца дзіўства творчым здольнасцям матуны прыроды.

Бярэзінскі бюсконца запаведнік — прыродаахоўная ўстанова Упраўлення справамі Прэзідэнта — адзін з самых вялікіх у Еўропе. Яго плошча складае больш як 85 тысяч гектараў, размясціўшы ён на тэрыторыі трох раёнаў Беларусі — Лепельскага, Дарожыцкага і Барысаўскага. З вышніх птушынага палёту летам ён падаецца бюсконцам зялёным дываном, прапашым блакітнымі нткамі рак, якіх тут 69, узорамі азёраў (буйнейшыя з якіх — Пляўна, Палік, Манец, Дамжэршыца).

Тут вілае Бярэзіна з вялікай колькасцю старцы і поймаемых азёраў, тут яна падсілкуваецца каля 70 прытокамі. Агульная працягласць Бярэзіны ў межах запаведніка каля 110 кіламетраў, яна з'яўляецца адзінай ракой з запаветным рэжымам у нашай краіне, дзе забаронена суднаходнасць, сплываць, Калісць тут праходзіць шлях з вагараў у гэкі. У 1797—1805 гадах на месцы старажытнага шляху бы-

чыць, што Бярэзінскі запаведнік — даволі прываблівае мясціна для еўрапейцаў: навошта ехаць па дзікую прыроду некуды за акян, калі ёсць краіна з такімі пейзажамі, у Беларусі?

Рай для турыстаў

Сэрца некранутай Беларусі цяпер асабліва пульсую. Прыроды спакой напоўненыя спевамі шматлікіх птушак. Якраз самы час, калі такуюць, забавляюць самак цецеру і глушцы. І людзі, якія наведваюць запаведнік, пры жаданні змогуць паназіраць за птушыным вясельным сезонам. Па лясах і балотах вандроўчы казулі і алені, ласі і зубры, дзікі і ваўкі. На балотах яшчэ захаваўся журавіны, хоць з восені імі ласавалася вялікая колькасць разнастайных птушак і жывёл. Журавіны, якія перажылі зіму, лядца самымі смачнымі. Вадаёмы поўняцца рыбай, якім тут больш за 30 відаў (сярод іх сом, лещ, шчупак, судак, мянтух). Бязмежныя лясы, балоты і ўнікальная пойма Бярэзіны — ідэальныя ўмовы для пражывання вялікай колькасці відаў, якія яшчэ некалі былі распаўсюджаны ў Еўропе, а сёння з'яўляюцца рэдкімі або зніклі наогул. Між іншым, тут сустракаецца 56 відаў млекакормячых, 230 — птушак, 6 — пазуноў, 11 — змывнаводных і больш за дзве тысячы відаў раслін. Тут распрацаваны спецыяльныя экскурсіі, пры жаданні можна забрацца на назіральную вышыню ці сядзець у засадзе цікаваць за запаветнымі сватам.

А можна прама завітаць да лясных жывёл — у вальерах жывуць зубр, казулі, ваўкі і іншыя жывёлы, куды мы і выпраўляемся. Мясцовыя знакамітасці, мядзведзіца Машка, пра якую расказваюць, што яна, каб выпрасці цукерку, гатова навалдзец цэлы паказ, ляжыць у вальеры. Прыгрэла сонейка і, відаць, ён не надта хочацца перарываць свой адпачынак дзеля нейкіх там турыстаў. А вось алень Яшка, наадварот, падабраўся бліжэй да нас — можна было нават дакрануцца да яго маленчкіх аksamіцістых рожак (старыя, галінастыя, ён нядаўна скінуў)...

Пасля аглядных экскурсіі добра

падацца на рыбалачку, кажучы, тут небагі клёў. Ці проста, паспрабаваць высачыць якога жыхара гэтых лясоў, рэк дз балотаў, пасядзець у альтанцы на беразе возера Пляўна, па хваляк якога вандроўчы незвычайныя «караблі» — адарванныя ад зямлі кусты. Яны плаваюць ад аднаго берага да другога (адсюль, магчыма, і назва вадаёма). Мясціны гэтыя — проста песня.

Ой, што будзе

Чатыры з паловай месца таму ў Бярэзінскім запаведніку з'явіўся новы дырэктар — Віктар Анкеенка. Ён актыўна ўзяўся за добраўпарадкаванне мясцовых турыстычных аб'ектаў — вядзецца рамонт у гасцініцы Сергуч, будзе аднаўляцца тэрыторыя вакол яго, наводзіцца парадак у дэндропарку, за якім будзе ўдзержана, у спячоннае надвор'е тут можна будзе пакупацца, з'явіцца валебольная і дзіцячая пляцоўкі, закупаюцца лодкі і катамараны, распрацоўваюцца новыя маршруты — пешыя, веласпедныя і водныя (апошнія пачаць рабіць як на адзін, так і на два дні з прыльнямі і чароўных мясцінах). Асноўныя работы абмяжваюць завяршыцца да 1 чэрвеня.

Будуюцца новыя гасціныя домікі на базе адпачынку «Ніўкі». Гэтае месца заўсёды карысталася асаблівым попытам, парыбаччы і папаляваць у гэтых краях (у склад ДПУ «Бярэзінскі бюсконца запаведнік» уваходзяць эксперыментальная леспаліўнічная гаспадарка «Барзіна» і паліўнічная гаспадарка «Бярэзіна», на тэрыторыі якіх і вядзецца гаспадарчая дзейнасць, а самі запаветныя мясціны не краююцца) прыязджаюць не толькі суйчыннікі, але і прадстаўнікі краін блізкага і далёкага замежжа.

Чаму ўзяліся за будаўніцтва гэтых домікаў? — разважае дырэктар. — Я сам зазядлі паліўніцы і рыбак, і ведаю, што такія людзі не хочучы лезці ў паласы. Ім утуліць у катэджках, дзе можна сабрацца невялікай кампаніяй, прыгатаваць ежу са сваіх трафэяў, і, відамо ж, ім патрэбны добрыя ўмовы для таго, каб заняцца любімай справай. А часта атрымаецца, што рыбак доводзіцца грузіць на сабе гмавую лодку і цягнуць яе да ракі па тэвастай мясцовасці. Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Пасля рыбачыць брудным і мокрым. Хіба ж гэта сервіс?

Рашэнне Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь

Аб унясенні змянення і дапаўнення

ў Рэгламент Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь

Вырашаны:

1. Унесці ў Рэгламент Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь, прыняты рашэннем Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь ад 18 верасня 1997 г. № Р-58/97, наступны змяненне і дапаўненне:

1.1. артыкул 43² выключыць;

1.2. дапоўніць Рэгламент раздзелам II¹ наступнага зместу:

«РАЗДЕЛ II¹ РАЗГЛЯД КАНСТЫТУЦЫЙНЫМ СУДОМ АСОБНЫХ КАТЭГОРЫЙ СПРАЎ НА ПАДСТАВЕ ДЭКРЭТА ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Ад 26 ЧРВЕНЯ 2008 Г. № 14 «АБ НЕКАТОРЫХ МЭРАХ ПІ ўДАСКАНАВАННІ ДЗЕЙНАСЦІ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА СУДА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ»

1. Унесці ў Рэгламент Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь, прыняты рашэннем Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь ад 18 верасня 1997 г. № Р-58/97, наступны змяненне і дапаўненне:

1.1. артыкул 43² выключыць;

1.2. дапоўніць Рэгламент раздзелам II¹ наступнага зместу:

«РАЗДЕЛ II¹ РАЗГЛЯД КАНСТЫТУЦЫЙНЫМ СУДОМ АСОБНЫХ КАТЭГОРЫЙ СПРАЎ НА ПАДСТАВЕ ДЭКРЭТА ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Ад 26 ЧРВЕНЯ 2008 Г. № 14 «АБ НЕКАТОРЫХ МЭРАХ ПІ ўДАСКАНАВАННІ ДЗЕЙНАСЦІ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА СУДА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ»

1. Унесці ў Рэгламент Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь, прыняты рашэннем Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь ад 18 верасня 1997 г. № Р-58/97, наступны змяненне і дапаўненне:

1.1. артыкул 43² выключыць;

1.2. дапоўніць Рэгламент раздзелам II¹ наступнага зместу:

«РАЗДЕЛ II¹ РАЗГЛЯД КАНСТЫТУЦЫЙНЫМ СУДОМ АСОБНЫХ КАТЭГОРЫЙ СПРАЎ НА ПАДСТАВЕ ДЭКРЭТА ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Ад 26 ЧРВЕНЯ 2008 Г. № 14 «АБ НЕКАТОРЫХ МЭРАХ ПІ ўДАСКАНАВАННІ ДЗЕЙНАСЦІ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА СУДА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ»

1. Унесці ў Рэгламент Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь, прыняты рашэннем Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь ад 18 верасня 1997 г. № Р-58/97, наступны змяненне і дапаўненне:

1.1. артыкул 43² выключыць;

1.2. дапоўніць Рэгламент раздзелам II¹ наступнага зместу:

«РАЗДЕЛ II¹ РАЗГЛЯД КАНСТЫТУЦЫЙНЫМ СУДОМ АСОБНЫХ КАТЭГОРЫЙ СПРАЎ НА ПАДСТАВЕ ДЭКРЭТА ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Ад 26 ЧРВЕНЯ 2008 Г. № 14 «АБ НЕКАТОРЫХ МЭРАХ ПІ ўДАСКАНАВАННІ ДЗЕЙНАСЦІ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА СУДА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ»

1. Унесці ў Рэгламент Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь, прыняты рашэннем Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь ад 18 верасня 1997 г. № Р-58/97, наступны змяненне і дапаўненне:

1.1. артыкул 43² выключыць;

1.2. дапоўніць Рэгламент раздзелам II¹ наступнага зместу:

«РАЗДЕЛ II¹ РАЗГЛЯД КАНСТЫТУЦЫЙНЫМ СУДОМ АСОБНЫХ КАТЭГОРЫЙ СПРАЎ НА ПАДСТАВЕ ДЭКРЭТА ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Ад 26 ЧРВЕНЯ 2008 Г. № 14 «АБ НЕКАТОРЫХ МЭРАХ ПІ ўДАСКАНАВАННІ ДЗЕЙНАСЦІ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА СУДА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ»

Рашэнне Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь

ЛАВИЦЬ СЕТКАМІ МОЖНА. КАЛІ ІХ ВЫДАСЦЬ РЫБГАС

Газета выступіла. Што зроблена?

Зварот у карпункт Што з домам, дзе нарадзіўся Дубоўка?

У нумары «Звязды» ад 17 красавіка пад рубрыкай «Есць праблема!» быў надрукаваны матэрыял «Сетка сумненняў». У ім паведмлялася, што сёлета ў некаторых рыбгасах у якасці экспэрименту падчас сезона платнай рыбалкі на закрытых сажалках вадаёмах будзе дазволена лоўля рыбы з дапамогай сетак. Паколькі сажалкі рыбгасу не адносяцца да рыбалоўных угоддзяў і Правілы выдзення рыбалоўнай гаспадаркі і рыбалоўства на іх не распаўсюджваюцца, ніякіх паршэнняў, як мы пісалі, тут няма. Праблему ўбачылі ў іншым. Фізічным асобам ужо колькі гадоў запар забаронены продаж рыбалоўных сетак і сеткаматэрыялаў. Значыцца, ахвотны скарыстаць магчымасць палавіць рыбку сеткамі на закрытых сажалках вадаёмах, у выпадку нават простага свайго з'яўлення на лодзях з гэтымі прыладамі рыбалоўства, будзе аўтаматычна лічыцца парушальнікам заканадаўства? Правамернасць пастаўкі такога пытання быў прызнана цалкам лагічнай і справядлівай работнікамі Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. Адтуль мы атрымалі накіонт вырашэння згаданай сітуацыі і больш разгорнуты каментар.

суджваюцца. Пры гэтым юрыдычныя асобы, якія займаюцца вырошчваннем і размяшчэннем таварнай рыбы і рыбаласаданнага матэрыялу, маюць права арганізоўваць платнае аматарскае рыбалоўства на асобных сажалках сваіх гаспадарак.

У той жа час... рэалізацыя рыбалоўных сетак і сеткаматэрыялаў выдзецца юрыдычным асобам пры прадаўжэнні імі дагавораў арэнды рыбалоўных угоддзяў для выдзення рыбалоўнай гаспадаркі. У мэтах узмяшчэння дзяржаўнага кантролю ў галіне аховы і выкарыстання жывёльнага свету, папярэджання незаконнай здабычы рыбы і іншых водных жывёл выключаецца рэалізацыя сетак фізічным асобам.

«...На падставе пункта 127 Правілаў выдзення рыбалоўнай гаспадаркі і рыбалоўства, у рыбалоўных угоддзях дазваляецца выкарыстоўваць для аматарскага рыбалоўства нахлыставыя, паплаўковыя і донныя вуды ўсіх сістэм, спінінгі, кружкі, джорджі, жаршлі, стрэльбы і пісталеты для падводнага палывання, сачкі і пад'ёмныя сеткі для лоўлі рыбы, што выкарыстоўваюцца ў якасці прынады, сачкі для пад'ёму з вады рыбы. Вёсці аматарскае рыбалоўства прыладамі рыбалоўства з сеткаматэрыялаў, за выключэннем раней названых, рыбалавам забараняецца. Акрамя таго, у адпаведнасці з падпунктам 134.9, забараняецца знаходжанне

у рыбалоўных угоддзях або на прылеглай да іх тэрыторыі на адлегласці да аднаго кіламетра ад берагавой лініі рыбалоўных угоддзяў з забароненымі прыладамі рыбалоўства, у тым ліку з сеткамі.

Згодна з Правіламі, да рыбалоўных угоддзяў адносяцца частка тэрыторыі Рэспублікі Беларусь (вадаёмы і вадацёкі), якая з'яўляецца асяродкам пражывання рыбы або мае значэнне для яе размнажэння, нагулу, зімоўкі, міграцыі, за выключэннем штучных вадаёмаў (сажалак), якія выкарыстоўваюцца для рыбалоўства. Адпаведна, на вадаёмы, што выкарыстоўваюцца для мэтаў рыбалоўства, Правілы не распаў-

Такім чынам, юрыдычныя асобы, якія займаюцца вырошчваннем і размяшчэннем таварнай рыбы і рыбаласаданнага матэрыялу, на сажалках сваіх гаспадарак могуць арганізоўваць платнае аматарскае рыбалоўства з выкарыстаннем рыбаклоўцамі-аматараў (грамадзянамі) прыладаў рыбалоўства з сеткама-тэрыялаў толькі пры ўмове выдачы гэтых прыладаў рыбалоўства суб'ектамі гаспадарання, якімі гэты від рыбалоўства арганізаваны.

Тлумачэнні па гэтым пытанні Дзяржаўнай інспекцыі накіраваны ў Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання».

Сяргей РАСОЛЬКА.

Будаваць сталі танней

Менавіта сёлета ў красавіку ўпершыню за апошнія гады адбылося зніжэнне індекса будаўніча-мантажных работ, паведамляе карэспандэнт выдання **нацналінага ўпраўлення жыллёвага будаўніцтва Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва Аляксандр ГОРВАЛЬ**.

Суразмоўца адзначае, што ўжо ў першай месяцы года гэты індэкс павялічваўся нязначнымі тэмпа-

мі: у студзені — плюс 0,7%, у лютым — плюс 0,71%, у сакавіку — плюс 0,39%. А вось у красавіку індэкс будаўніча-мантажных работ знізіўся на 0,19%. Памяняшчэнне індекса будаўніча-мантажных работ у красавіку абумоўлена зніжэннем цэнаў на цемент і шчыбель на 10 працэнтаў і жалезабетонныя вырабы і канструкцыі — да 6 працэнтаў.

Сяргей ПАЛІНІН.

Нефармат АРЫЕНЦЫРЫ І АРЫЕНТАЦЫ, або Ці да месца фасон?

Са студэнцкіх гадоў помніцца забавуны выпадак на трамвайным прыпынку «Парк Горкага». Правільнай скаказаць, забавуна размова двух, як тады здавалася, вельмі сталых мужчын. Было гэта напярэдні. Адзін скардзіўся, што папура сырая зіма надакучыла, што жыццё нічым не радуе, нішто не спрыяе паляпшэнню паганнага настрою. «Нічога, — сукайвольны другі, — вось вясна наступіць, жанчыны падраспануцца...»

Каторы раз успамінаецца гэты няспячны, амаль філасофскі дыялог, які толькі наступіла вясна і нечарпільныя модніцы чарговы раз агалючы свае прывабныя формы. Вось і трэцяга дня ў гарадскім аўтобусе зварну на сьбе ўзвуг дзятчына ў стыльных джынсах з нізкай пасадкай і кароценькай куртанкай. Фігурка, макіяж, прычоска гаварылі за тое, што ўладальніца не пазабаўлена густу. І ўсё было б добра, каб не вялікі шнар ад аперацыі, хутчэй за ўсё, апендыцыты, які змазваў усё ўражанне ад моднага прыкідку разам з «падрэсленай індывідуальнасцю». Станавілася некалькіх жаласліва-няёмка, так і хацелася падказаць, параіць, што кароткая куртанка ў яе выпадку нежк не да месца. Але было відавочна, што яна наўрад ці прыслушаецца да чужога меркавання. Што зробіш: мода, якая трымае арыенціра на голая пупкі ўжо не першую дзяню.

Добра, калі такі касцюм носяць стройная прыгажуня. Але прыгажуні бываюць і пышнацельны. Толькі ад гэтага напрамку моды яны чамусьці адставаць не хочыцца. Таму, здараецца, ад карціны, якая раптоўна ўзінае перад вачыма, аж дух захоплівае. Карціну стварае дама без комплексаў ад 20 да 40, у якой лішнія кілаграмы выглядаюць, ледзь не вываюцца, акурат з праёмай паміж джынсамі, ну з вельмі нізкім поясам, і футболькай, у якой пояс недзе на талі. Джынсы пры гэтым павінны шчыльна аблягаць ногі і ўсё, што з імі арганічна звязана. Яны і аблягаюць, і ад гэтага робяцца яшчэ больш нікавата. Чамусьці згадваюцца філмы канца 50-х — пачатку 60-х гадоў, у якіх героіні хадзілі ў сукенках паўхлесті з бэльмі каўнерыкамі і ў бэльх шкарпэтках... Тады ўжо мода няспячна завяўвала прыхільнікаў з экрану кіно. Яна распаўсюджвалася паступова, пачынаючы з вялікіх гарадоў. Цяпер яе павявы з дапамогай тэлевізара ахплываюць імгненна і гарады, і вёскі. Ніхто не паспявае альбо не дае сабе працы прымераць на сябе апошні лік моды, накіонт таго, ці твай гэта фасончык.

Вось і будучыя мамы цяпер з гонарам нясуць жывоцікі, абцягнутыя майкамі альбо бістэрамі нібы шарыкі. У мой час прынята было насіць шырокія блузы а-ля ранняя Ала Пугачова. А цяперашняя мода, падазраю, бя-

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТИИ ПОПТОРНОМ ПОВТОРНОМ АКЦИОНА НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА ДЛЯ РАЗМЕЩЕНИЯ ОБЪЕКТА СТРОИТЕЛЬСТВА

Наименование предмета аукциона	Право заключения договора аренды земельного участка для строительства базы отдыха на 18 мест	Право заключения договора аренды земельного участка для строительства площадки отдыха	Право заключения договора аренды земельного участка для создания туристско-этнографического центра	Право заключения договора аренды земельных участков для строительства транспортно-логистического центра	Право заключения договора аренды земельного участка под строительство объекта придорожного сервиса (автомобильной заправочной станции, станции технического обслуживания, пункта питания, пункта постоя и охраняемой стоянки)	Право заключения договора аренды земельного участка под строительство объекта придорожного сервиса (пункт быстрого питания с автостоянкой)
Арендодатель земельного участка	Малоритский районный исполнительный комитет, Брестская область, г. Малорита, ул. Красноармейская, д. 1 Тел. 8(01651) 2 30 17	Пружанский районный исполнительный комитет, Брестская область, г. Пружаны, ул. Г. Ширмы, д. 17 Тел. 8(01632) 7 10 93	Пинский районный исполнительный комитет, Брестская область, г. Пинск, ул. Днепровской флотилии, д. 21 тел. 35 38 81	Пинский городской исполнительный комитет, Брестская область, г. Пинск, ул. Днепровской флотилии, д. 21 Тел. 8(01653) 353881	Ивацевичский районный исполнительный комитет, Брестская область, г. Ивацевичи, ул. Ленина, д. 44 Тел. 8(01645) 2 13 69	Кобринский районный исполнительный комитет, Брестская область, г. Кобрин, пл. Ленина, д. 3 Тел. 8(01642) 2 32 82
Адрес земельного участка/ Кадастровый номер земельного участка	Брестская область, Малоритский район, 0,3 км. северо-восточнее д. Луково на озере Луковское/ № 125200000001000445	Брестская область, Пружанский район, на 7 км справа автомобильной дороги Р-101 Пружаны-Береза/ № 125600000001000452	Брестская область, Пинский район, Городищенский с/с, 1,1 км юго-западнее дер.Кривичи/ № 1254822500001000043	Брестская область, г. Пинск, ул. Достоевского, 14/ зем. участок № 1— № 1445000000005000448 зем. участок № 2 — № 1445000000005000449	Брестская область, Ивацевичский район, 479 (лево) на автодороге Р-43 граница РФ-Кричев-Бобруйск-Ивацевичи/ № 123400000001000747	Брестская область, Кобринский район, автодорога М1/Е30 Брест (Козловичи)— Минск—граница Российской Федерации (Редьки), 51 км (лево)/ № 124300000001000730
Размер (площадь) земельного участка, га	0,9600	0,1298	0,9993	16,2465 в т.ч. земельный участок № 1 — 12,8344 га в т.ч. земельный участок № 2 — 3,4121 га	1,4979	0,8908
Срок аренды земельного участка, лет	50	20	50	99	99	50
Целевое назначение земельного участка	для строительства базы отдыха на 18 мест на озере Луковском	для строительства площадки отдыха	для создания туристско-этнографического центра юго-западнее дер. Кривичи, (паркинг, сувенирный киоск)	для строительства транспортно-логистического центра	под строительство объекта придорожного сервиса (автомобильной заправочной станции, станции технического обслуживания, пункта питания, пункта постоя и охраняемой стоянки)	для строительства объекта придорожного сервиса (пункт быстрого питания с автостоянкой)
Характеристика расположенных на участке инженерных коммуникаций и сооружений	Территория участка на 0,29 га покрыта лесом, 0,40 га — пески, 0,27 га — древесно-кустарниковая растительность. Участок расположен в водоохранной зоне и прибрежной полосе оз. Луковское и имеет ограничения в использовании земель: в водоохранной зоне на площади 0,61 га, прибрежной полосе на 0,35 га, санитарно-защитной полосе водоотова на площади 0,10 га соответственно. Подъезд к участку с автодороги Луково-Заболотье (участок находится в придорожной полосе автодороги Н-745 Луково (от ад/М-12)-Новое Заболотье (4 категория)	Участок покрыт лесом. Установлены ограничения в использовании земельного участка в связи с его расположением в охранный зоне подземной кабельной линии электропередачи на площади 0,026 га	Участок свободен от строений и сооружений и мелиоративных каналов. Подъезд к участку предусматривается по существующей дорожной сети. Установлены ограничения в использовании земельного участка на всей площади в водоохранной зоне и прибрежной полосе реки Припять	Участки свободны от строений, сооружений, мелиоративных каналов. Подъезд к участкам предусматривается по существующей уличной сети, также к земельным участкам имеется железнодорожный подъезд. На земельном участке № 1 имеются ограничения в использовании земель напряжением 10кВ на площади 0,6848 га, на земельном участке № 2 в охранный зоне линии электропередачи напряжением 110 кВ на площади 1,8703 га	Участок покрыт лесом. РУП «Белтелеком» на площади 0,0804 га заняты транспортными коммуникациями (подземная кабельная линия связи). Установлены ограничения в использовании земельного участка в связи с его расположением в охранный зоне подземной кабельной линии электропередачи и радиодификации на площади 0,0804 га	0,4122 га расположено под древесно-кустарниковой растительностью, 0,0800 га прочие неиспользуемые. Подъезд к участку будет осуществляться по автодороге Брест—Минск—граница РФ. Установлены ограничения в использовании земельного участка на площади 0,1100 га в охранный зоне подземной кабельной линии электропередачи и радиодификации, и на площади 0,8909 га в водоохранной зоне реки Мухавец
Начальная цена предмета аукциона, руб.	19 120 220	2 053 290	27 920 430	334 663 560	78 016 290	693 750
Размер задатка, руб.	1 912 020	205 320	2 792 040	33 466 350	7 801 620	69 370
Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона, условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории	- внесения победителем аукциона платы за право заключения договора аренды земельного участка; - возмещения победителем аукциона: расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка; - заключения победителем аукциона с Малоритским райисполкомом договора аренды земельного участка и осуществления в 2-месячный срок после принятия решения райисполкома о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации права на земельный участок. Победителю аукциона строительство необходимо осуществлять на условиях: - строительство базы выполнить на расстоянии не менее 50,0 м от бровки земляного полотна автодороги до линии застройки; - съезд к застройке выполнить согласно ТКП 45-3.03-19-2006 (02250) «Автомобильные дороги» раздел 6 с устройством покрытия согласно п.6.1.14. (как для главной дороги 4 тех. категории); - при необходимости снабжения базы отдыха электричеством и связию строительство воздушной линии электрооборудования выполнять согласно ТКП 45-3.03-19-2006 «Автомобильные дороги» п.6.4., при переходе автодороги участок дополнительно высоту насыпи 0,5 м и прокладку кабеля связи вдоль дорог производить за пределами полосы отвода на расстоянии не менее 14,0 м от оси ад/4 категории; в населенных пунктах не менее 1,0 м от наружной бровки ковета, подшошы насыпи дороги или, в случае, когда отсутствует земляное полотно, тротуары — не менее 1,5 м от бортового камня улицы, дороги (укрепленные полосы обочины, кроме проезжей части) (согласно таб.9.1 СНБ 3.03.02-97 «Улицы и дороги городов, поселков и сельских населенных пунктов»), переходы через ад/д выполнять закрытым способом с устройством защитного футляра на глубину не менее 1,4 м от верха покрытия проезжей части до верхней образующей футляра; - проект в обязательном порядке согласовать с ДРСУ № 179; - места производства работ оградить дорожными знаками и схему их расстановки согласовать с ГАИ Малоритского РОВД; - за три дня до начала работ письменно известить ДРСУ № 179 (г. Малорита, ул. Советская, д. 134, тел./ф. 2 02 71, 2 36 02) о дате начала и окончания работ; - после окончания работ в течение 1-го дня привести в порядок придорожную полосу и сдать по акту ДРСУ № 179.	- право вырубki древесно-кустарниковой растительности и реализации древесины, получаемой от вырубki, ГЛУ «Пружанский лесхоз» в установленном порядке; - внесение победителем аукциона платы за право заключение договора аренды земельного участка; - возмещения победителем аукциона расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка; - заключения победителем аукциона с арендодателем договора аренды земельного участка и осуществлении в 2-месячный срок после принятия решения арендодателем о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации на земельный участок; - получения победителем аукциона в установленном порядке разрешения на проведение проектно-изыскательских работ и разработки строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий 2-х лет; - осуществления строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией.	- право вырубki древесно-кустарниковой растительности и реализации древесины, получаемой от вырубki, в установленном порядке; - внесение победителем аукциона платы за право заключение договора аренды земельного участка; - возмещения победителем аукциона расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка; - заключения победителем аукциона с арендодателем договора аренды земельного участка и осуществлении в 2-месячный срок после принятия решения арендодателем о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации на земельный участок; - получения победителем аукциона в установленном порядке разрешения на проведение проектно-изыскательских работ и разработки строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий 2-х лет; - осуществления строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией.	- внесения победителем аукциона платы за право заключения договора аренды земельного участка; - возмещения победителем аукциона: расходов, связанных с проведением аукциона и подготовкой документации, необходимой для его проведения; убытков в сумме 6 036 736 рублей, причиненных Пинскому государственному ПЛСХ производству изъятием земельных участков/ потерь сельскохозяйственного производства в сумме 51120,8 тыс. руб., вызванных изъятием 7,0637 га сельскохозяйственных земель для использования их в целях, не связанных с ведением сельского хозяйства, и перечисление средств на их возмещение на транзитный счет инспекции управления государственного казначества по месту регистрации победителя аукциона, код для потерь сельскохозяйственного производства 05201; - заключения победителем аукциона с Пинским городским исполнительным комитетом договора аренды земельных участков и осуществления в 2-месячный срок после принятия решения райисполкома о передаче ему земельных участков государственной регистрации права на земельные участки; - получения победителем аукциона в установленном порядке разрешения горисполкома на проведение проектно-изыскательских работ и разработки строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий 2 года; - осуществления строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией.	- внесения победителем аукциона платы за право заключения договора аренды земельного участка; - возмещения победителем аукциона: расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка; - возмещения убытков в сумме 7984,03 тыс. руб., причиненных ГЛУ «Барановичский лесхоз» изъятием земельного участка; - права вырубki деревьев и реализации древесины ГЛУ «Барановичский лесхоз» в установленном порядке; - возмещения победителем аукциона в установленном порядке потерь лесохозяйственного производства в сумме 30412,8 тыс. руб., вызванных изъятием земельного участка площадью 0,6656 га (покрытые лесом) для использования его в целях, не связанных с ведением лесного хозяйства (строительство автозаправочной станции и охраняемой стоянки), перечислив их на транзитный счет инспекции Министерства по налогам и сборам по месту постановки на учет предприятия, код платежа 05202; - заключения победителем аукциона с Ивацевичским райисполкомом договора аренды земельного участка и осуществления в 2-месячный срок после принятия решения райисполкома о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации прав на земельный участок; - получения победителем аукциона в установленном порядке разрешения на проведение проектно-изыскательских работ и разработку строительного проекта на строительство объекта; - осуществления строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией; - снятия плодородного слоя почвы и использования его для благоустройства объекта.	Земельный участок предоставляется победителю аукциона с правом вырубki древесно-кустарниковой растительности и реализацией в установленном порядке древесины. Земельный участок изымается для проведения аукциона на право заключения договора аренды с условиями: - внесения победителем аукциона платы за право заключения договора аренды земельного участка; - возмещения победителем аукциона расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в т.ч. с гос. регистрацией в отношении создания земельного участка, а также убытков и упущенной выгоды в сумме 249,07 тыс. рублей, причиненных СПК «Вербное» изъятием земельного участка и потерь сельскохозяйственного производства в сумме 36187,7 тыс. рублей, вызванных изъятием сельскохозяйственных земель для использования их в целях, не связанных с ведением сельского хозяйства; - заключения победителем аукциона с Кобринским райисполкомом договора аренды земельного участка и осуществления в 2-месячный срок после принятия решения райисполкома о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации права на земельный участок; получения победителем аукциона в установленном порядке разрешения на проведение проектно-изыскательских работ и разработку строительного проекта на строительство объекта; - осуществления строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией; - снятия плодородного слоя почвы и использования его для благоустройства территории объекта.
Организатор аукциона	Фонд «Брестоблимущество», г. Брест, ул. Ленина, д. 11, тел. (0162) 23 44 06, 23 12 63, 20 87 85, www.brest-region.by, e-mail: fond@brest-region.by					

Повторный аукцион состоится 29 мая 2009 года в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 524 (здание облисполкома).

Для участия в аукционе приглашаются юридические лица всех форм собственности и индивидуальные предприниматели. Участнику необходимо подать заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение с фондом «Брестоблимущество». Лица, желающие принять участие в повторном аукционе, к заявлению прилагают: заверенные банком копии платёжных поручений;

- о внесении суммы задатка на р/с 3642902530005 Головной филиал по Брестской области ОАО «Белинвестбанк», код банка 823, получатель платежа – фонд «Брестоблимущество», УНН 200020538;
- индивидуальный предприниматель – копию свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;
- представитель индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенную доверенность; представитель или уполномоченное должностное лицо юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представитель или уполномоченное должностное лицо иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представитель иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе индивидуальные предприниматели, представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Осмотр земельных участков на месте осуществляется арендодателем.

Порядок проведения повторного аукциона определен в соответствии с «Положением о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договора аренды земельных участков», утвержденного Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462 с учетом требований Указа Президента Республики Беларусь от 27 декабря 2007 г. № 667 «Об изъятии и предоставлении земельных участков».

Заявления на участие в повторном аукционе с необходимыми пакетами документов принимаются по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 404, 405 фонд «Брестоблимущество» с 8.30 до 13.00 и с 14.00 до 17.30 по рабочим дням с 8 мая 2009 года по 25 мая 2009 года включительно.

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

Сканворд з 15 пазіцыямі. Кожная пазіцыя з'яўляецца кропкай у сетцы, якая можа быць часткай аднаго ці некалькіх словаў.

1 Фота 1

2 Фота 5

3 Фота 4

4 Фота 2

5 Фота 3

Словаў для пошуку:

- ...аб фартэйтах
- Рэчачка
- Аўтагэная
- Знак Залічана
- Бог урадлівасці
- Хвалілае дрэва
- Земляроб
- Вершыня частка твару
- Гатунак калы
- Выпада паруснае судна
- Сямёрка-лава гтушка Аўстраля
- Нахліт з хлеба
- Спадзяёмніца ўрача
- Кіе, друк
- Работа па дава
- Апрэкоў ка глянц-вырабаў
- Гатунак калы
- Выпада паруснае судна
- Сямёрка-лава гтушка Аўстраля
- Нахліт з хлеба
- Станіа з дробных кляцаў
- Форс, раскоша
- Станіа Хажася
- Форма раслін
- Дробная марская рыба
- Французскія партызаны
- Гушч на свой
- Пашава раскошная берэзна
- Папера для аблітвання
- Унутраная частка апычкі
- Бойкавыя вярці
- Закрывае паўсудзіна для калы
- Інструмент перасува
- Рэачніца
- Біскупчак пакрыжы
- Міні-грузавік
- Рэжэ гук пры трэні
- Род каласнай збоі
- Рэка ў Францыі і Швейцарыі
- Разак
- Французскі порт
- Той, хто выдзірае грошы
- Піцца для роўна птушак
- Мушкетёр
- Рыб-падобная асаблівасць
- Напільнік на стале дрэва
- Яго ставіць — бягдзе
- Дно, нз
- Дошка ўперне кроўкі
- Міні-сальнік абутак

БЕЛАЯ ЛІЛЕЯ

Бяседныя ПЕСНІ

У абліччы недасягальнай кветкі, поўнай чароўнай маляваці нябеснай чысціні, малююцца першае каханне ў песні «Белая лілея» Уладзіміра Будніка і Анатолія Грачанікава. Рамантычна-мройны расповед абуджае памяць, асважае душэўны стан светлыя першыя ўзвышана трапяткія пачуцці.

Уладзімір Буднік актыўна супрацоўнічаў з многімі славянскімі творцамі. Плёна складаліся ў яго стасункі з паэтамі-землякамі. З Анатолем Грачанікавым, Паўлам Шрубам, Аляксандрам Алпеевым кампазітар стварыў нізкі меладичны песен. Напісаная сумесна з А. Грачанікавым песня «Белая лілея» стала прыкметнай вакальнай перлінкай і на эстрадзе, і на бяседзе.

Верш Анатолія ГРАЧАНІКАВА Музыка Уладзіміра БУДНІКА

*Над ярам, над крутым Чаромха расцвіла,
Над ярам, над крутым Чаромха завея.
Я дзякую табе,
Што ты са мною была,
Як белая мая лілея.*

Прывеў:
*Я дзякую табе за ласку і цяпло,
Я дзякую табе пашточна і сардэчна,
Лілею ад мяне удалеч аднясо,
А ў сэрцы ты мам навечна,
Чаромха адцвіла —*

Падрыхтаваў Міхась ШАВЫРКІН.

Крынічка

Тыповыя памылкі агароднікаў-навічкоў

Быццам і насенне пасадзілі ў запраўленую глебу, і даглядалі — палівалі, палолі, — а ўраджай парадкава мала. Аграроны ж кажуць, што прычынай няўдач з'яўляюцца тыповыя памылкі, якія кожны год дапускаюць агароднікі, асабліва тыя, у каго мала вопыту.

Напэўна, першая памылка: глеба не гатовая для сябу насення. Калі пасевы ў халодную зямлю, усходы з'яўляюцца нядрэнна. А калі яна яшчэ і сырая, то пасля перакопанання трэба прыкласці намаганні, каб забяспечыць верхні слой кіслародам і вуглякіслым газам, якія так неабходны караням і мікраарганізмам.

Каб вызначыць, ці гатовая глеба для сябу, сціснёце яе ў кулак і кінцее прыблізна з уручню грудзёй. Калі зямля рассыпаецца ў пух, значыць яна перасохла, калі зямля ўпала кам'яком, капаць яшчэ рана, а калі развалілася, але няпоўнаасца — час капаць і сець.

Напраўлена выбраная глыбіня сябу і зогортвання ў глебу насення — другая памылка. Глыбіня сябу розных агародных культур ва ўсіх розная і залежыць ад іх памеру, тыпу глебы і яе вільготнасці. Звычайна буйное насенне высяваюць глыбей, чым дробнае. Тым не менш насенне фасолі высяваюць на меншую глыбіню, чым насенне гароху, таму што насенне фасолі пры большым заглыбленні лёгка пашкоджваецца. Дробнае насенне селідзёру, катоніка і мелісы не засыпаюць зямлём пасля раскладання па радочках, а прыктаюць ці прыкрываюць вільготнай паперай.

На лёгкіх глебах, якія хутка перасыхаюць, насенне высяваюць глыбей, чым на цяжкіх сугліністых.

І яшчэ адно правіла: чым больш вільготнасць глебы, тым мяльчэй зогортавацца насенне. Таму рана высіяваць калі глеба больш вільготная, насенне высяваюць на меншую глыбіню, чым пры паўторнай сябе леем.

Запозненне прараджвання усходаў — трэцяя памылка. Загучына сяба — гэта неабходная страхоўка ад шкоднай і неспрыяльнай умоў надвор'я, бо разам і сеянца цыпей, (2—3 расліны на 1 кв. см.), і растуць хутчэй. Але потым пачынаецца барацьба за святло, вільгаць, пахўняны рэчывы. Вось у гэты момант неабходна правесці прараджванне, бо вярта крыху спазніцца з гэтым агратэчным прыёмам — і ўраджайнасць рэзка знізіцца. Большасць агародных раслін прараджаюць не пазней першага і другога сапраўднага ліста.

І яшчэ адна памылка — няумелае выкарыстанне гною. Першае, гной можна ўносіць не пад усю культуру. Напрыклад, караняплоды, цыбулю, таматы, перац пажадана высаджаць на наступны год пасля яго ўнесена. Нават агуркі, якія любяць гной, часта атрымліваюць апёкі каранёў і лістоў, асабліва на рылках глебах. Пры ўнесены свежага гною ўзрастае актыўнасць мікраарганізмаў, якія спажываюць азот у вялікай колькасці, і глеба будзе на яго бедная. Таму і лісты маладых раслін робяцца бледнымі. Часам з-за сляго гною парухаецца доступ вадзі ў расліны, асабліва пры засухлівым надвор'і.

Калі вы не будзеце паўтараць гэтых памылак, то ўраджай на агародзе вас парадзе.

Таматы дадуць большы ўраджай у раннія тэрміны, калі ўсёго адзін раз у перыяд бутанізацыі расліны апыскаць хвойнай вярціцай. Для гэтага маладыя сасновыя парасткі не менш як б дзён вытрымліваюць у цемры пры тэмпературы +2...-4 °C у наваце ці ў халадзільніку, затым зрабляюць, заліваюць вадой (2 часткі вады на 1 частку хвой), даводзяць да кіпення і на слабым агні тымся 5—10 хвілін. Астуджаюць і працэджваюць выцяжку разбавіваюць вадой (1:3). Выцяжка прызначана толькі для апыскавання, паліць пад карань яе не варта.

«Хрэсьбіны» ў манетах

Нацыянальны банк Беларусі 6 мая ўвай абарачэнне памятных манет «Хрэсьбіны» серыі «Сямейныя традыцыі славян, паведамі карэспандэнтаў «Звезда» на меснік начальніка ўпраўлення інфармацыі галоўнага банка краіны Міхаіл ЖУРАВОВІЧ.

Сярэбраная манета мае намінал 20 рублёў, пробу сплаву 925, масу 33,63 г, медна-нікелевая — намінал 1 рубель.

Сярэбраны і медна-нікелевыя манеты адчаканены якасцю «брыльянт-анцыркулейтэд» (адваротны бок срэбнай манеты выкананы з прымяненнем метад тэмпадрукавання). Тыраж срэбнай — да 25000 штук, медна-нікелевай — 5000 штук.

Ігар ГРЫШЫН.

Фасоля абыякавая да Дзімы Білана

Сёлта доследныя грады ў Басценавіцкай школе Мсціслаўскага раёна будуць рабіцца паводле асобай тэхналогіі. Але навіна звязаная не з апрацоўкай глебы, а з музычным афармленнем. Дзве вучаніцы 8-га класа, Вераніка Бурдукова і Волга Кабішава, правялі навуковы эксперымент на тэму «Музыка і расліны».

— Разумеюць, мы жывём у вёсцы, а таму паліпапашэнне ўраджайнасці нас вельмі цікавіць, — пату-мачылі дзятчаты.

Пад кіраўніцтвам настаўніка біялогіі Андрэя Казакова школьніцы спачатку прарасілі на стаячцы да «папсы». Аднак менавіта перавагі сельскагаспадарчых культур у Басценавіцкай школе будуць улічаны ў сёлетнім сезоне. На доследных градах, якія засеюцца напрыканцы мая, будзе абавазкова працаваць магнітафон. Гукі жывой прыроды там натуральныя, таму перавагу мяркуюць адаць класічнай музыцы. Бах зачынуць над школьнымі палеткамі ў Басценавічах і будзе спраўляе лепшаму ўраджаю!

Дарчы, менавіта скрыпнічныя санаты Баха, як паказалі і іншыя падобныя эксперыменты, істотна павялічваюць ураджай: у гісторыю ўвайшоў фермер з Канады, які з дапамогай гэтай музыкі павялічыў ураджай пшаніцы ў паўтара разо!

Увогуле ўздзеянне музыкі на расліны — сёння папулярная тэма. Школьнік з Масквы вывучаў ўздзеянне рознай музыкі на пакаёвыя кветкі: бамбуку спадабалася песні Юрыя Візбара, колер лістоў дра-

Новыя эксперыменты Вераніка БУРДУКОВА і Волга КАБІШАВА абдумваюць за працай на школьных клумбах.

сёды пацвярджаюць практыкі. Кветкаводцы на інтэрнэт-форумах распавядаюць пра іншыя выпадкі. Напрыклад, жанчына паставіла бягонію на калонку, адкуль пастаянна «крычаў» рок-н-рол: маўляў, суседзі «вешаліся», а бягонія завяла раскошна, як ніколі. Цыкламены, як высветлілася, любяць джаз, фуксіі нарэшце завілі пад «Пік Фойльд», а кактусам прыйшоўся даспадобы хэві-метал.

Таму і басценавіцкія аматаркі бялагічных эксперыментаў не збіраюцца спыніцца на дасягнутым: Вераніка і Волга хочуць заняцца ў новым навуковым годзе іншымі раслінамі і ўчыць, як на іх будзе ўздзейнічаць джаз і рап.

Ілона ІВАНОВА.
Мсціслаўскі раён.

Сёння

Месяц Перша квадр. Месяц у сузор'і Скарпіёна.

Сонца Усход Захад Даўжыня дня

Мінск	— 5.22	20.52	15.30
Віцебск	— 5.06	20.47	15.41
Магілёў	— 5.12	20.42	15.30
Гомель	— 5.14	20.32	15.18
Брэст	— 5.38	21.06	15.28
Гродна	— 5.44	21.01	15.17

Імяніны
Пр. Елізаветы, Аляксандра, Аляксея, Вялянціна, К. Людмілы, Ружы, Бенядыкта.

Фота МАРЫНЫ БЕГУНКОВАЙ.

Надвор'е на заўтра

Віцебск 7:45м р.с.с. +14...+16°C

Гродна 7:15м р.с.с. +4...+6°C

Мінск 7:41м р.с.с. +7...+9°C

Магілёў 7:45м р.с.с. +9...+11°C

Брэст 7:55м р.с.с. +5...+7°C

Гомель 7:45м р.с.с. +2...+11°C

Абазначэнні:
— няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
— новыя геамагнітныя узрушэнні
— слабей геамагнітная бура

У суседзях

ВАРШАВА	+28...+22°C	НІЎ	+18...+21°C	РЫГА	+14...+16°C
ВІЛЬНЮС	+15...+17°C	МАСКВА	+19...+21°C	С.-ПЕТАРБУРГ	+11...+13°C

7 мая

Сёння адзначаецца Дзень работніцкай радзёй, тэлебачання і сувязі. Дакладна ўстаноўлена фактам з'яўлення тое, што адкрыццё радзёй было зроблена рускім вучоным А.С. Павловым, і дата першага публічнага паваднення аб гэтым адкрыцці 25 красавіка (7 мая) 1895 года з'яўляецца датай аднаго з найвялікшых вынаходніцтваў у гісторыі чалавецтва.

1350 год — нарадзіўся Вітаўт, влікі князь Вялікага княства Літоўскага, князь гродзенскі і трокскі. Увайшоў у гісторыю як адзін з самых слаўных дзедзяч тагачаснай Беларусі. Праводзіў палітыку цэнтралізацыі і ўмацавання асабістай улады. Веў актыўную знешнюю палітыку, за час свайго кіравання значна пашырыў тэрыторыю дзяржавы. У Грунвальдскай бітве 1410 года ўзначаліў войскі ВКЛ — асноўную сілу ў разгарме крыжанаства. Пры Вітаўце Вялікае Княства Літоўскае дасягнула найбольшай свайей магутнасці.

1918 год — Ленін напісаў запіску наркому юстыцыі аб неабходнасці падрыхтаваць закон аб барацьбе з хабарніцтвам.

«Дзве даты»

«Чытаюць дыя»

«Лічы дасцяцка сцяраўніку, чым лісліўч. Тыя пажыраюць мёртвых, а гэтыя — жывых».
Антысфен з Афін (450 да н.э.—360 да н.э.), старажытнагрэчаскі філосаф.

«Яўсей — авёс сей»

Авёс — важная сельскагаспадарчая расліна для ўсіх усходнеславянскіх народаў. Авёс, багаты на бялку прадукт, выкарыстоўвалі як ежу. Аўсом кармілі і галоўнага памагагата селяніна — каня. Нярэдка аўса вельмі значна адбываўся на стане ўсёй гаспадаркі. Да пасеву аўса адносіліся вельмі плына, улічваючы шматвяковы вопыт і назіранні за надвор'ем:

- Калі таго каб авёс узшыў, патрабавецца шмат вільгаці. Таму раілі: «Сей авёс у грязь, будзеш князь», «Калі на дарозе грязь, тады авёс — князь».
- Калі ў нядзелю на Усеўднем тыдні (дзясятым тыдні перад Вялікаднем) будзе вялікая завіруха, сець авёс трэба рана, а калі не — позна».
- Авёс трэба сець, калі «заіграе мядзведка» (шкоднае насякомае, якое жыве ў зямлі).
- Калі перад Каляджамі была шэрань, то авёс трэба было сець перад Юр'ем (6 мая), а калі шэрань з'яўлялася пасля Калядж, то авёс будзе ўдалым, калі яго пасевы пасля Юр'я.
- Авёс сейлі, калі лісце на бярозе будзе памерам з капейку.
- Авёс трэба было сець за два дні да надыходу поўні ці на наступны два дні пасля, але ніколі падчас замяцення.
- Раілі сець авёс, калі з'явіцца камары.
- Сець авёс было пажадана таксама ў дзень, калі на небе з'явіцца густыя, цёмныя аблакі.
- Папярэджвалі: «калі суніца красна, не сей авёс напрасна».
- Назвалі: калі надвор'е на тыдні адразу ж пасля Вялікадня — Фаміным тыдні — будзе добрым, то і авёс дасць добры ўраджай. АКСАНА КАТОВІЧ, ЯНКА КРУК.

Паважаную Ніну Дзмітрыеўну КАМАР'ОЎСКУЮ з в. Аталезь вітаюць з юбілеем. Жадаю моцнага здароўя, даўгажывіцця, добра і цяпла.

Ірына, в. Ж. Барок.

Усміхнёмся!

— Вось у мяне брат у машыне разбіраўся новы разбіраўся. Надаўна наогул новы варыянт машыны змайстраваў. Шасі ўзяў ад Порша 911, матор паставіў ад БМВ, каробку перадач ад шасцісотга, колы ад Ферары...
— А што ў выніку атрымаў?
— Што атрымаў, што атрымаў... Пляць гатую атрымаў.

— Ты спытаў у майго бацькі дазволу на наш шлюб?
— Так. Я патэлефанаваў яму.
— І што ён сказаў?
— «Не ведаю, хто гэта кажа, але я згодны»...

— У гарадскіх аўтобусах над галавой кіроўцы заўсёды вісяць аб'явы:
— Германія: «Размаўляць з кіроўцаў строга забаранена!»
— Англія: «З шафэрам лепш не размаўляць».
— Ізраіль: «Нама ніякага інтэрэсу размаўляць з шафэрам».
— Італія: «Адказваць шафэрам забаронена!»

Самы дакладны прагноз надвор'я: сёння будзе тэмпература і паветра, магчымыя апады і атмасферны ціск.

Дачнік — дачніку Пра буракі і моркву

Буракі бяцца зацямнення, таму іх нельга садзіць пад яблынямі, з пайчюнага коку буркурузы і сланечніку. Не кладзіце пад буракі свежы гной, бо яны будуць нясмачнымі, нінтэнзіўна афарбоўкі, іх частей пашкоджае парша, а таксама буракі будуць мець мноства каранёў і закрыць зямлём да 1,5 см. Пасля такога спосабу высевання насення морквы прараджаваць расліну амаль няма патрэбы. Попел — угнаенне для морквы, акрамя таго, ён адлуждае маркоўную муху: калі побач з моркавай ёсць попель, муха не бывае таючка наддукулівай, яна яго баіцца.

Старайцеся не сець моркву падчас цвіцення вішні і чаромкі, бо ў гэты час адбываецца першы вылет маркоўнай мухі, таму не спыкайце шкодніка пахам насення.

Другі аблёт муха робіць у пачатку ліпеня, калі ў морквы з'яўляюцца першыя лісцікі. На прыгатаванай грады зрабіць барэзнічкі, якія трэба паліць вадой. У радочкі насыпаць драўніны попель, на які вы-

Гаючыя лісты бярозы

Варта нагадаць, што лісты бярозы можна збіраць і летам, і ўвосень, але ў маі, калі лісцікі толькі-толькі распустіліся і яны яшчэ клейкія, маюць асаблівае гаючысць. За нейкія 2—3 гады яны здолны забіць у агародніцтве мікробы. Настой з іх служыць незвычайным прафілактычным сродкам пры прастудзе. Асабліва важны і неабходны прыём медыцыны і адвару з бярозовых лістоў вясной і ўвосень для прафілактыкі рэўматызму і падагры.

Бярозовыя лісты, асабліва іх адвар, дабротворна ўплывае на нервовую сістэму: 2 ст. лыжкі здробных бярозовых лістоў заліць 500 мл кіпення і варыць 20 хвілін, затым дадаць на кончыку нажа пітную соду і прымаць гэты адвар на працягу дня па некалькі глыткаў.

50 г свежых бярозовых лістоў заліць 500 мл вару, настоіць у цёплым месцы на працягу 5—6 гадзін і працэдуць. Гэты настой з'яўляецца цудоўным маганочным сродкам. Пры ацёках рэкамендуецца піць чай з бярозовых лістоў:

кармавыя культуры, бульба ранняя, агуркі, цыбуля.

Для агуркоў, кабаккоў, гарбузоў, патысонаў — аднагадовае кармавыя культуры, шматгадовае травы, капуста ўсіх відаў.

Для таматаў — агуркі, ранняя і квасцятая капуста, цыбуля.

Для цыбулі — агуркі, ранняя бульба, ранняя і квасцятая капуста, цыбуля, таматы.

Якія з узаемаадносін асноўных агародных культур? Уздзеянне фітанцыдаў і іншых рэчываў, якія выдзяляюць лісты, кветкі і карані раслін на суседнія культуры можа быць даволі разнастайным. Напрыклад, кроп, пятрушка, пастернак, кінза, селідзёра не любяць суседства паміж сабой, таму што кожная з гэтых раслін выдзяляе фітанцыды, як у паветра — лістамі, так і ў глебу — каранямі, што прыгнятае такіх жа пахкіх суседзяў. А вось у суседстве з менш пахкімі адна тыпнымі раслінамі яны прыносяць найбольшую карысць: адпужваюць шкоднікаў, стымуюць рост культур, якія растуць побач.

Большасць з вас ведаюць аб карысці размяшчэння побач грабды цыбулі з моркавай, прычым зніжваюцца небяспека пашкоджання цыбулі цыбульнай мухай, а морквы — моркоўнай мухай і тлей. Цыбулю рэгчатую карысна высаджаць побач са сталовымі буракамі, цыкорнем, наготкамі. Для адлуждвання ад радыскай крыжакветных блошкак побач з ёй таксама карысна размесціць цыбулю і часнок.

Побач з агуркамі пасадзіць кукурузу — яны будуць стымуюць рост

адно аднаго, а кукуруза паслужыць яшчэ і шырмій. Карысна побач з агуркамі пасяць і радыску. Павялічвае працягласць плоданашэння агуркоў пасяня сярэд агуркаў градкі кроп. Побач з пятрушкай агуркі садзіць не рэкамендуецца. Суседства з ёй любяць таматы. Развіццё фітафактары ў таматаў дапамагае супрацьстаяць яравы часнок.

Гарох, фасоля выдатна ўжываюцца з бульбай, таматамі, баклажанамі, агуркамі, гарбузамі. Любыя салаты і шнінаты стаяюць у глебу будзе расці дрэнна. Не рэкамендуецца высаджаць бульбу палізу яблыні, вішні, маліны.

Побач з суніцамі, каб абараніць іх ад шэрай гнілі і даўгагноска, рэкамендуецца высаджаць цыбулю. Высаджаючы часнок побач з суніцамі, нельга забываць пра тое, што ён у час цвіцення адлуждае не толькі шкодных насякомых, але і пчол. У такім выпадку ў час цвіцення суніцы яго можна прыкрыць, напрыклад, плёнкай. Бардзюр з пятрушкі засцеража суніцы ад слізгаві.

Пасля суніц садовых добрыя вынікі даюць пасевы на зялёнае ўгнаенне лубіну, фазэллі, азімага жыта. Непажадана высаджаць пасля суніц бульбу і таматы і наадварот — гэтыя культуры маюць аднолькавыя хваробы.

